

Ο τουρισμός στην Ελλάδα και στους κύριους ανταγωνιστικούς προορισμούς, 2016-2020

Νοέμβριος 2022

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

Σεραφείμ Κουτσός
Αναλυτής

©INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	3
2. Σύνοψη	5
2.1 Παγκόσμιος τουρισμός - τουρισμός στην Ευρώπη - τουρισμός στην Νότια Ευρώπη	5
2.2 Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020	7
2.3 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020	9
2.4 Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020	12
2.5 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020	13
3. Παγκόσμιος τουρισμός – Τουρισμός στην Ευρώπη – Τουρισμός στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	15
3.1 Παγκόσμιος τουρισμός, 2016-2020	15
3.2 Ο τουρισμός στην Ευρώπη, 2016-2020	17
3.3 Ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	19
3.4 Μεριδία αφίξεων στο σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	21
3.5 Μεριδία εισπράξεων στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	23
3.6 Μεριδία διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Νότια Ευρώπη από 22 αγορές, 2016-2020	24
3.7 Πληθυσμός χώρας και εισερχόμενοι τουρίστες ως % επί του πληθυσμού, 2016, 2019 και 2020	26
4. Εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα, 2016-2020	28
4.1 Μεριδία αφίξεων για τις 7 κύριες αγορές της Ελλάδας που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	28
4.2 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020	30
4.3 Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020	32
4.4 Διείσδυση και Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις, 2020	34

4.5	Μερίδια διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα για τις 7 κύριες αγορές της Ελλάδας που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020	36
4.6	Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερευσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020	38
4.7	Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερευσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020	40
4.8	Διείσδυση και Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερευσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα, 2020	42
5.	Πηγές	44

1. Εισαγωγή

Αναμφίβολα, σε παγκόσμιο επίπεδο ο κλάδος των τουριστικών υπηρεσιών ήταν αυτός ο οποίος δέχτηκε το ισχυρότερο πλήγμα από την έναρξη της πανδημίας. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), ο παγκόσμιος τουρισμός την περίοδο 2019-2020 κατέγραψε μείωση διεθνών αφίξεων κατά -72% το οποίο μεταφράζεται σε απώλειες περίπου 1,06 δισ. διεθνών αφίξεων, λόγω της άνευ προηγουμένου μείωσης της ζήτησης και των εκτεταμένων ταξιδιωτικών περιορισμών. Η κατάρρευση του παγκόσμιου τουρισμού, μεταφράζεται σε απώλειες \$ 1,3 τρισ. σε έσοδα από εξαγωγές, 11 φορές περισσότερα από τις απώλειες που καταγράφηκαν κατά την διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2009, ενώ παράλληλα η πανδημία έθεσε σε κίνδυνο 100 με 120 εκατ. άμεσες θέσεις εργασίας στον τουριστικό κλάδο, τις περισσότερες εκ των οποίων σε μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στο να εξετάσει την διαχρονική πορεία του τουρισμού στην Ελλάδα μέσα σε αυτό το διαρκώς αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο πλαίσιο και ειδικότερα κατά πόσον η εξέλιξη του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια ακολούθησε την γενικότερη εξέλιξη του τουρισμού παγκοσμίως.

Προκειμένου να απαντήσουμε στο ερώτημα αυτό, προβήκαμε σε ανάλυση στοιχείων (βάσει διαθεσιμότητας) την περίοδο 2016-2020 για την εξέλιξη¹:

- των διεθνών αφίξεων Παγκοσμίως και
- των διεθνών αφίξεων στην Ευρώπη.

και, ειδικά για την περίοδο 2016-2020 την εξέλιξη:

- των διεθνών αφίξεων στην Νότια Ευρώπη στην οποία, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), περιλαμβάνονται: η Αλβανία, η Ανδόρα, η Βοσνία & Ερζεγοβίνη, η Κροατία, η Κύπρος, η Βόρεια Μακεδονία, η Ελλάδα, το Ισραήλ, η Ιταλία, η Μάλτα, το Μαυροβούνιο, η Πορτογαλία, το Σαν Μαρίνο, η Σερβία, η Σλοβενία, η Ισπανία και η Τουρκία,

---

¹ Τα στοιχεία προέρχονται από τον UNWTO, ο οποίος τα συλλέγει από τα κράτη-μέλη. Τα περισσότερα δεδομένα είναι προσωρινά και υπόκεινται σε αναθεώρηση.

- των μεριδίων αφίξεων, εισπράξεων και διανυκτερεύσεων (σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα) της Ελλάδας και των κύριων ανταγωνιστών της στην Νότια Ευρώπη,
- των μεριδίων αφίξεων και διανυκτερεύσεων (σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα) για τις 7 κύριες αγορές (Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, ΗΠΑ, Ρωσία, Ολλανδία) της Ελλάδας που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη και
- της **εξάρτησης** και της **διείσδυσης** της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις στις επιμέρους εξεταζόμενες αγορές.

Εξάρτηση: Ισούται με το % των αφίξεων-διανυκτερεύσεων από την εκάστοτε αγορά στην Ελλάδα ως προς το σύνολο των αφίξεων-διανυκτερεύσεων του εισερχόμενου τουρισμού.

Διείσδυση: Ισούται με το % των εξερχόμενων ταξιδίων-διανυκτερεύσεων της εκάστοτε αγοράς που επέλεξαν την Ελλάδα ως προορισμό ως προς το σύνολο των εξερχόμενων ταξιδίων-διανυκτερεύσεων από την χώρα αυτή που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη.

Η ανάλυση των παραπάνω στοιχείων επέτρεψε τον προσδιορισμό αφενός των συνολικών μεγεθών και αφετέρου τον υπολογισμό των μεριδίων αγοράς της Ελλάδας είτε ανάμεσα στους ανταγωνιστικούς προορισμούς (Νότια Ευρώπη) είτε στις αγορές μας.

2. Σύνοψη

2.1 Παγκόσμιος τουρισμός - τουρισμός στην Ευρώπη - τουρισμός στην Νότια Ευρώπη

Ο Παγκόσμιος τουρισμός την περίοδο 2016-2019, συνέχισε την ανοδική του πορεία από **1.240 εκατ.** διεθνείς αφίξεις το 2016 σε **1.465 εκατ.** το 2019 (**+18,1%**). Ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων για την εξεταζόμενη περίοδο καταγράφεται στην Ευρώπη, που αντιπροσωπεύει για όλα τα έτη άνω του **50,0%** των εξερχόμενων ταξιδιών παγκοσμίως. Η ταξιδιωτική κίνηση σε προορισμούς της Ευρώπης την περίοδο 2016-2019, αυξήθηκε κατά **+20,2%**, από **620 εκατ.** το 2016 σε **745 εκατ.** το 2019. Στις Ευρωπαϊκές υπό-περιοχές, η Νότια Ευρώπη την περίοδο 2016-2019 κατέχει την μερίδα του λέοντος, αντιπροσωπεύοντας το **38,3% - 40,8%** των εισερχόμενων ταξιδιών στην Ευρώπη και ακολουθεί η Δυτική Ευρώπη με περίπου **27,4%-29,3%**.

Στους επιμέρους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης, η Ισπανία και η Ιταλία την περίοδο 2016-2019 αποτελούν τους δημοφιλέστερους προορισμούς, αντιπροσωπεύοντας το **48,7% - 53,9%** των αφίξεων και το **54,7% - 57,7%** των εισπράξεων του εισερχόμενου τουρισμού στην Νότια Ευρώπη. Τα μερίδια αφίξεων της Ελλάδας την περίοδο 2016-2019 σε προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης ήταν υψηλότερα (από **10,5%** σε **10,3%**) σε σύγκριση με τα μερίδια των εισπράξεων (από **8,3%** σε **8,6%**). Η απόκλιση αυτή εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από τους διαφορετικούς τρόπους μέτρησης της δαπάνης στις διάφορες χώρες².

Σε ότι αφορά τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα, είναι εμφανής η υψηλότερη εξάρτηση της Ελλάδας διαχρονικά από τις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου σε σύγκριση με τις αφίξεις (49,7% έναντι 35,2% το 2020). Αυτό οφείλεται στην διαχρονικά υψηλή προτίμηση για την διαμονή των τουριστών από τις αγορές αυτές σε ξενοδοχειακά καταλύματα κάτι που όπως φαίνεται εντάθηκε περαιτέρω κατά την διάρκεια της πανδημικής κρίσης το 2020, βλέπε μελέτες [«Προφίλ εισερχόμενου τουρισμού για διακοπές στην Ελλάδα, 2016-2017»](#) και [«Προφίλ εισερχόμενου τουρισμού για διακοπές στην Ελλάδα, 2015-2016»](#).

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των αφίξεων στην Ευρώπη, την Νότια Ευρώπη και την Ελλάδα είναι υψηλότερος απ' ό τι στον Κόσμο.

Την περίοδο 2019-2020, ο παγκόσμιος τουρισμός σημείωσε καθίζηση των μεγεθών του λόγω των τεκτονικών αλλαγών που επέφερε η πανδημία του κορονοϊού στην ταξιδιωτική βιομηχανία. Συγκεκριμένα, ο Παγκόσμιος τουρισμός κατέγραψε μείωση διεθνών αφίξεων κατά **-72,3%** (από

² Βλέπε μελέτη [«Η Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη των εισερχόμενων τουριστών στην Ελλάδα και την Ισπανία το 2019 και το 2020»](#)

1.465 εκατ. το 2019 σε **406 εκατ.** το 2020). Ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων σημειώνεται στην Ευρώπη, αυξάνοντας το μερίδιο της (**58,7%**) σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, λόγω της μικρότερης μείωσης που κατέγραψε (**-68,0%**) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Ηπείρους: Αμερική (**-68,2%**), Αφρική (**-72,4%**), Μέση Ανατολή (**-72,9%**) και Ασία & Ειρηνικός (**-83,5%**). Στις Ευρωπαϊκές υπό-περιοχές, ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων εντοπίζεται στην Νότια Ευρώπη (**37,1%**) – αν και το μερίδιο της μειώθηκε σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια- και αυτό παρά την μεγαλύτερη μείωση που σημείωσε σε σύγκριση με τις υπόλοιπες υπό-περιοχές, με εξαίρεση την Βόρεια Ευρώπη. Συγκεκριμένα: Βόρεια Ευρώπη (**-72,2%**), Νότια Ευρώπη (**-71,0%**), Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη (**-69,5%**) και Δυτική Ευρώπη (**-60,9%**).

Σε ότι αφορά τους επιμέρους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης, η Ιταλία και η Ισπανία εξακολουθούν να αποτελούν τους δημοφιλέστερους προορισμούς (**50%**), με την Ισπανία όμως να εμφανίζει σημαντική μείωση του μεριδίου της το οποίο και καρπώνεται η Ιταλία. Η μείωση του μεριδίου της Ισπανίας το 2020, οφείλεται στην έξαρση της πανδημίας του κορονοϊού και στην επιβολή ταξιδιωτικών περιορισμών από πολλές αγορές από και προς την Ισπανία. Το 2020, η Ελλάδα εμφάνισε μείωση του μεριδίου της τόσο σε όρους αφίξεων (**8,3%**) όσο και σε όρους εισπράξεων (**6,4%**).

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι ο ετήσιος ρυθμός μείωσης των αφίξεων στην Ευρώπη και την Νότια Ευρώπη είναι μικρότερος απ' ότι στον Κόσμο ενώ στην Ελλάδα υψηλότερος.

Τέλος, για το 2019, την μεγαλύτερη ένταση τουριστικών ροών σε σύγκριση με τον πληθυσμό τους δέχονται οι χώρες της Ελλάδας, της Κύπρου, της Κροατίας και της Μάλτας, όπου το 2019 ο εισερχόμενος τουρισμός αντιστοιχούσε στο **292%** (Ελλάδα) έως και **546%** (Μάλτα) του πληθυσμού των χωρών αυτών ενώ για το 2020, οι χώρες της Ελλάδας, της Μάλτας και της Κροατίας, όπου ο εισερχόμενος τουρισμός αντιστοιχούσε στο **69%** (Ελλάδα) έως και το **137%** (Κροατία) του πληθυσμού των χωρών αυτών.

2.2 Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

Πίνακας 1: Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Κύπρος	91,3%	88,3%	91,2%	90,9%	94,3%
Αλβανία	70,8%	68,4%	69,3%	64,6%	53,2%
Τουρκία	44,2%	45,6%	45,6%	50,9%	46,2%
Βουλγαρία	51,7%	48,4%	49,6%	52,0%	30,0%
Βόρεια Μακεδονία	63,2%	58,1%	49,2%	41,5%	25,9%
Ην. Βασίλειο	9,2%	8,9%	8,4%	9,9%	13,6%
Ρουμανία	34,3%	32,2%	33,7%	29,9%	12,5%
Δανία	8,5%	8,9%	11,7%	9,4%	12,2%
Ιταλία	13,9%	13,7%	14,9%	13,5%	12,1%
Γερμανία	9,2%	9,9%	10,9%	9,9%	11,9%
Πολωνία	15,3%	13,3%	16,1%	12,7%	10,3%
Σερβία	36,2%	44,8%	37,5%	37,6%	9,5%
Ολλανδία	9,3%	10,4%	10,4%	8,7%	9,1%
Ελβετία	6,7%	6,5%	7,6%	7,9%	6,9%
Τσεχία	10,4%	11,9%	11,9%	12,5%	6,8%
Βέλγιο	9,3%	9,5%	10,1%	10,0%	6,8%
ΗΠΑ	9,8%	9,0%	9,9%	9,6%	6,5%
Φινλανδία	12,8%	15,6%	13,2%	19,0%	6,1%
Σουηδία	10,7%	11,3%	11,8%	9,6%	5,7%
Ιρλανδία	2,1%	2,2%	3,0%	3,1%	5,5%
Αυστρία	5,1%	5,3%	6,5%	6,7%	5,2%
Γαλλία	5,7%	5,9%	6,1%	6,0%	4,9%
Ουγγαρία	8,4%	7,8%	7,7%	7,7%	4,3%
Ισπανία	3,1%	2,1%	2,7%	3,8%	1,8%
Ρωσία	12,0%	6,3%	4,9%	4,9%	0,9%

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

19,0% το 2019 σε 6,1% το 2020) και της Αλβανίας (από 64,6% το 2019 σε 53,2% το 2020).

Την περίοδο 2016-2019, σε δεκατέσσερις από τις εικοσιπέντε εξεταζόμενες αγορές η Ελλάδα εμφάνισε αύξηση στην διείσδυσή της και κυρίως στις αγορές της Τουρκίας (από 44,2% το 2016 σε 50,9% το 2019), της Φινλανδίας (από 12,8% το 2016 σε 19,0% το 2019), της Τσεχίας (από 10,4% το 2016 σε 12,5% το 2019), της Αυστρίας (από 5,1% το 2016 σε 6,7% το 2019) και της Σερβίας (από 36,2% το 2016 σε 37,6% το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις μεριδίων σημειώθηκαν στις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (από 63,2% το 2016 σε 41,5% το 2019), της Ρωσίας (από 12,0% το 2016 σε 4,9% το 2019), της Αλβανίας (από 70,8% το 2016 σε 64,6% το 2019), της Ρουμανίας (από 34,3% το 2016 σε 29,9% το 2019) και της Πολωνίας (από 15,3% το 2016 σε 12,7% το 2019).

Την περίοδο 2019-2020, σε έξι από τις εικοσιπέντε αγορές η Ελλάδα κατέγραψε αύξηση στην διείσδυση της ενώ σε δεκαεννιά μείωση. Αύξηση σημειώθηκε στις αγορές του Ην. Βασιλείου (από 9,9% το 2019 σε 13,6% το 2020), της Κύπρου (από 90,9% το 2019 σε 94,3% το 2020), της Δανίας (από 9,4% το 2019 σε 12,2% το 2020), της Ιρλανδίας (από 3,1% το 2019 σε 5,5% το 2020), της Γερμανίας (από 9,9% το 2019 σε 11,9% το 2020) και της Ολλανδίας (από 8,7% το 2019 σε 9,1% το 2020). Οι υψηλότερες μειώσεις μεριδίων σημειώθηκαν στις αγορές της Σερβίας (από 37,6% το 2019 σε 9,5% το 2020), της Βουλγαρίας (από 52,0% το 2019 σε 30,0% το 2020), της Ρουμανίας (από 29,9% το 2019 σε 12,5% το 2020), της Βόρειας Μακεδονίας (από 41,5% το 2019 σε 25,9% το 2020), της Φινλανδίας (από

Για το 2020, αξιοσημείωτο είναι ότι οι υψηλότερες μειώσεις στην διείσδυση της Ελλάδας αφορά στις όμορες Βαλκανικές αγορές -οι οποίες ως επί το πλείστο εισέρχονται στην χώρα οδικώς- και αυτό λόγω των αυστηρών ταξιδιωτικών περιορισμών (απαραίτητη η επίδειξη αρνητικού PCR test 24-48 ωρών από την είσοδο στην χώρα) που επικρατούσαν κατά την καλοκαιρινή περίοδο του 2020 στους μεθοριακούς σταθμούς της χώρας, που αποτέλεσε αποτρεπτικό παράγοντα για πολλούς ταξιδιώτες να ταξιδέψουν στην Ελλάδα.

2.3 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

Πίνακας 2: Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Γερμανία	12,7%	13,6%	14,5%	12,8%	20,7%
Ην. Βασίλειο	11,7%	11,0%	9,8%	11,2%	14,5%
Βουλγαρία	10,2%	9,4%	10,4%	12,4%	9,0%
Γαλλία	5,3%	5,2%	5,1%	4,9%	6,4%
Ιταλία	5,6%	5,3%	5,5%	5,0%	5,1%
Πολωνία	3,0%	2,7%	3,5%	2,7%	4,0%
Κύπρος	2,6%	2,3%	2,3%	2,6%	3,9%
Αλβανία	2,9%	3,0%	3,3%	3,0%	3,6%
Ολλανδία	3,1%	3,5%	3,4%	2,6%	3,5%
Τουρκία	3,6%	3,6%	3,1%	3,5%	3,1%
Βόρεια Μακεδονία	6,9%	5,8%	3,9%	3,0%	2,9%
Ρουμανία	4,1%	4,2%	4,6%	4,4%	2,8%
Ελβετία	1,8%	1,7%	1,7%	1,7%	2,4%
Αυστρία	1,4%	1,5%	1,7%	1,9%	2,2%
Βέλγιο	1,9%	1,9%	1,9%	1,9%	1,8%
ΗΠΑ	3,1%	3,2%	3,6%	3,8%	1,4%
Τσεχία	1,1%	1,2%	1,2%	1,3%	1,4%
Δανία	1,0%	1,0%	1,3%	1,0%	1,2%
Ισπανία	0,8%	0,6%	0,7%	1,1%	0,9%
Σερβία	2,9%	4,0%	3,1%	3,3%	0,8%
Σουηδία	1,7%	1,8%	1,7%	1,3%	0,7%
Ιρλανδία	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%	0,5%
Ουγγαρία	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%
Ρωσία	2,4%	2,2%	1,7%	1,9%	0,3%
Φινλανδία	0,8%	0,8%	1,0%	1,0%	0,2%
Σύνολο	91,4%	90,3%	90,1%	89,0%	93,7%

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

2020) και της Πολωνίας (από 2,7% το 2019 σε 4,0% το 2020) και η μείωση των μεριδίων της Βουλγαρίας (από 12,4% το 2019 σε 9,0% το

Οι εξεταζόμενες αγορές αντιπροσωπεύουν το 2019 το 89,0% του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα. Τα μεγαλύτερα μερίδια για το 2019 κατέχουν οι αγορές της Γερμανίας (12,8%), της Βουλγαρίας (12,4%) και του Ην. Βασιλείου (11,2%) και ακολουθούν η Ιταλία (5,0%), η Γαλλία (4,9%), η Ρουμανία (4,4%), οι ΗΠΑ (3,8%), η Τουρκία (3,5%), η Σερβία (3,3%) και η Βόρεια Μακεδονία (3,0%). Δηλαδή το top-10 των αγορών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν το 64,2% των αφίξεων για το 2019. Επιμέρους, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του μεριδίου από την Βουλγαρία (από 10,2% το 2016 σε 12,4% το 2019) και η μείωση από την Βόρεια Μακεδονία (από 6,9% το 2016 σε 3,0% το 2019).

Για το 2020, οι εξεταζόμενες αγορές αντιπροσώπευαν το 93,7% του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα. Τα μεγαλύτερα μερίδια σημείωσαν η Γερμανία (20,7%), το Ην. Βασίλειο (14,5%), η Βουλγαρία (9,0%) και ακολούθως οι αγορές της Γαλλίας (6,4%), της Ιταλίας (5,1%), της Πολωνίας (4,0%), της Κύπρου (3,9%), της Αλβανίας (3,6%), της Ολλανδίας (3,5%) και της Τουρκίας (3,1%). Δηλαδή το top-10 των αγορών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα αντιπροσωπεύουν το 73,8% των αφίξεων για το 2020.

Σε ότι αφορά τις επιμέρους αγορές, αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση του μεριδίου της Γερμανίας (από 12,8% το 2019 σε 20,7% το 2020), του Ην. Βασιλείου (από 11,2% το 2019 σε 14,5% το 2020), της Γαλλίας (από 4,9% το 2019 σε 6,4% το 2020), της Κύπρου (από 2,6% το 2019 σε 3,9% το

2020), της Σερβίας (από 3,3% το 2019 σε 0,8% το 2020), των ΗΠΑ (από 3,8% το 2019 σε 1,4% το 2020), της Ρουμανίας (από 4,4% το 2019 σε 2,8% το 2020) και της Ρωσίας (από 1,9% το 2019 σε 0,3% το 2020).

Συμπερασματικά, παρατηρούμε ότι το 2020, η Ελλάδα εμφανίζει σε όρους αφίξεων μείωση της εξάρτησής της από τις όμορες³ χαμηλής τουριστικής δαπάνης αγορές μας και αύξηση της εξάρτησης της από τις παραδοσιακές⁴ αγορές μας. Σε αυτή την αλλαγή του market mix οφείλεται και η αύξηση της ΜΚΔ που καταγράφεται το 2020, όπως αποτυπώνεται και στις μελέτες «[Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2020](#)» και «[Η Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη των εισερχόμενων τουριστών στην Ελλάδα, 2011-2020](#)».

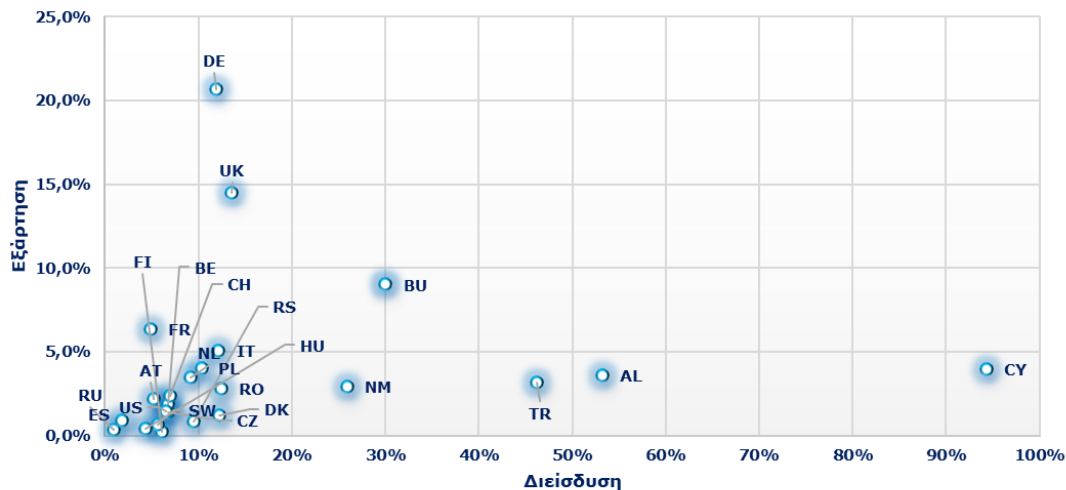
---

³ Βουλγαρία, Τουρκία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία

⁴ Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία

Για το 2020, την μεγαλύτερη διείσδυση η Ελλάδα εξακολουθεί να την σημειώνει στις γειτονικές με αυτή αγορές όπως: η Κύπρος (από 90,9% το 2019 σε 94,3% το 2020), η Αλβανία (από 64,6% το 2019 σε 53,2% το 2020), η Τουρκία (από 50,9% το 2019 σε 46,2% το 2020), η Βουλγαρία (από 52,0% το 2019 σε 30,0% το 2020) και η Βόρεια Μακεδονία (από 41,5% το 2019 σε 25,9% το 2020). Αξιοσημείωτο για την Ελλάδα, είναι ότι στις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου (που αποτελούν διαχρονικά τις μεγαλύτερες αγορές της χώρας), η διείσδυσή μας για το 2020 είναι χαμηλή, 11,9% και 13,6% αντίστοιχα, αν και αυξημένη σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη.

Γράφημα 1: Εξάρτηση και Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence
 Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, το 2020 η Ελλάδα εμφάνισε αύξηση της εξάρτησης της από τις δύο σημαντικότερες αγορές μας (Γερμανία και Ην. Βασίλειο) αντιπροσωπεύοντας περίπου το 35% του συνόλου, Γερμανία (από 12,8% το 2019 σε 20,7% το 2020) και Ην. Βασίλειο (από 11,2% το 2019 σε 14,5% το 2020). Εάν στο ποσοστό αυτό συνυπολογιστεί και η τρίτη σημαντικότερη αγορά της χώρας, Βουλγαρία (από 12,4% το 2019 σε 9,0% το 2020), το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 44%.

Επίσης, η εξάρτηση από τις υπόλοιπες Βαλκανικές χώρες δεν υπερβαίνει το 4% σε καμία περίπτωση παρά την μεγάλη διείσδυση που παρουσιάζουμε στις αγορές αυτές. Τέλος, θα

πρέπει να αναφέρουμε, ότι λόγω της πανδημίας του κορονοϊού και των τεκτονικών αλλαγών που αυτή επέφερε στην ταξιδιωτική βιομηχανία, καθιστάται αναγκαία η επανατοποθέτηση της χώρας στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη -και κυρίως στις long haul αγορές (Αυστραλία, Καναδάς, Κίνα, Ινδία κ.α.) των οποίων η εξερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση προς Ευρώπη επηρεάστηκε περισσότερο σε σύγκριση με τις βαλκανικές και Ευρωπαϊκές αγορές-.

2.4 Διείσδυση⁵ της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

Πίνακας 3: Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Κύπρος	77,0%	77,9%	80,0%	75,8%	78,9%
Δανία	18,1%	20,7%	24,5%	23,6%	30,8%
Ρουμανία*	34,6%	34,3%	32,2%	29,4%	29,0%
Βουλγαρία	40,6%	39,2%	32,4%	29,4%	27,2%
Πολωνία	21,4%	22,9%	26,5%	22,9%	27,0%
Τσεχία	22,1%	24,6%	26,6%	24,0%	24,4%
Ην. Βασίλειο	11,0%	11,8%	14,4%	14,5%	20,0%
Γερμανία	9,0%	10,8%	13,3%	13,2%	19,3%
Ολλανδία	12,0%	15,2%	18,3%	18,2%	18,9%
Γαλλία	12,0%	13,0%	14,6%	14,9%	17,7%
Ιταλία	17,3%	18,4%	21,3%	20,4%	15,9%
Τουρκία	21,3%	23,3%	23,1%	22,9%	13,7%
Βέλγιο	11,7%	12,5%	13,6%	13,7%	13,3%
Ουγγαρία	10,2%	10,8%	13,4%	12,2%	11,4%
Ελβετία	7,9%	8,4%	9,5%	9,0%	10,7%
Φινλανδία	21,8%	23,9%	28,3%	29,0%	9,7%
Αυστρία	8,2%	8,6%	10,3%	10,6%	9,3%
ΗΠΑ	8,3%	9,0%	11,3%	11,4%	8,6%
Σουηδία	20,8%	21,8%	25,0%	24,3%	8,4%
Ιρλανδία	3,1%	3,0%	3,9%	3,9%	7,8%
Ισπανία	4,9%	5,5%	6,5%	6,5%	5,4%
Ρωσία	23,6%	14,6%	12,6%	10,8%	0,8%

Για το 2019, η Ελλάδα την μεγαλύτερη διείσδυση την σημειώνει στις αγορές της Κύπρου (από 77,0% το 2016 σε 75,8% το 2019), της Ρουμανίας (από 34,6% το 2016 σε 29,4% το 2019), της Βουλγαρίας (από 40,6% το 2016 σε 29,4% το 2019), της Φινλανδίας (από 21,8% το 2016 σε 29,0% το 2019), της Σουηδίας (από 20,8% το 2016 σε 24,3% το 2019), της Τσεχίας (από 22,1% το 2016 σε 24,0% το 2019), της Δανίας (από 18,1% το 2016 σε 23,6% το 2019) και της Πολωνίας (από 21,4% το 2016 σε 22,9% το 2019).

Στις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου, η διείσδυση της Ελλάδας για το 2019 ήταν 13,2% και 14,5% αντίστοιχα.

Για το 2020, η μεγαλύτερη διείσδυση της Ελλάδας σημειώνεται στις αγορές της Κύπρου (78,9%), της Δανίας (30,8%), της Ρουμανίας (29,0%), της Βουλγαρίας (27,2%) της Πολωνίας (27,0%), της Τσεχίας (24,4%), του Ην. Βασιλείου (20,0%) και της Γερμανίας (19,3%). Η αύξηση της διείσδυσης της Ελλάδας στις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου είναι απόρροια της αύξησης της εξάρτησης σε όρους αφίξεων για το 2020 από τις αγορές αυτές.

Σε ότι αφορά την μείωση της διείσδυσης της Ελλάδας, οι υψηλότερες μειώσεις για το 2020, ως απόρροια των ταξιδιωτικών περιορισμών, σημειώθηκαν στις αγορές της Φινλανδίας (από 29,0% το 2019 σε 9,7% το 2020), της Σουηδίας (από 24,3% το 2019 σε 8,4% το 2020), της Ρωσίας (από 10,8% το 2019 σε

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

0,8% το 2020) και της Τουρκίας (από 22,9% το 2019 σε 13,7% το 2020)

⁵ Το ποσοστό της διείσδυσης της Ελλάδας υπολογίζεται με βάση το σύνολο των διανυκτερεύσεων για τους προορισμούς της Κροατίας, Κύπρου, Ελλάδας, Βόρειας Μακεδονίας, Πορτογαλίας, Σερβίας, Σλοβενίας, Ισπανίας, Τουρκίας και Ιταλίας. Για την αγορά της Ιταλίας δεν διαθέτουμε στοιχεία διανυκτερεύσεων από την αγορά της Ρουμανίας.

2.5 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

Πίνακας 4: Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά εξεταζόμενη αγορά, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Γερμανία	17,2%	18,0%	18,5%	18,1%	30,7%
Ην. Βασίλειο	17,2%	16,3%	16,7%	17,2%	19,0%
Γαλλία	7,0%	6,7%	6,3%	6,5%	8,7%
Πολωνία	4,1%	4,5%	5,2%	4,6%	6,6%
Ολλανδία	4,0%	4,5%	4,7%	4,6%	4,5%
Δανία	2,2%	2,3%	2,4%	2,2%	2,8%
Ρουμανία	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,7%
Ελβετία	1,8%	1,7%	1,5%	1,4%	2,6%
Ιταλία	4,2%	4,1%	3,9%	4,0%	2,5%
Τσεχία	2,0%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%
Βέλγιο	2,6%	2,4%	2,2%	2,2%	2,2%
Αυστρία	1,7%	1,6%	1,6%	1,7%	1,6%
ΗΠΑ	2,4%	2,6%	3,0%	3,5%	1,2%
Βουλγαρία	1,1%	1,1%	1,0%	1,0%	1,1%
Σουηδία	4,3%	4,2%	4,2%	3,8%	0,9%
Κύπρος	1,0%	0,9%	0,7%	0,7%	0,7%
Ισπανία	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%	0,6%
Ρωσία	7,8%	7,8%	6,3%	6,0%	0,5%
Ουγγαρία	0,5%	0,5%	0,6%	0,6%	0,5%
Ιρλανδία	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%	0,5%
Φινλανδία	1,6%	1,6%	1,7%	1,8%	0,4%
Τουρκία	0,8%	0,8%	0,6%	0,6%	0,3%
Σύνολο	86,2%	86,4%	86,1%	85,6%	92,7%

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

τις αγορές της Ρωσίας (από 7,8% το 2016 σε 0,5% το 2020), της Σουηδίας (από 4,3% το 2016 σε 0,9% το 2020) και της Ιταλίας (από 4,2% το 2016 σε 2,5% το 2020).

Οι εξεταζόμενες αγορές αντιπροσωπεύουν το 2019 το 85,6% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα που καταγράφηκαν στην Ελλάδα. Τα μεγαλύτερα μερίδια για το 2019, κατέχουν οι αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου με 18,1% και 17,2% αντίστοιχα και ακολουθούν αρκετά χαμηλότερα η Γαλλία (6,5%), η Ρωσία (6,0%), η Πολωνία (4,6%), η Ολλανδία (4,6%), η Ιταλία (4,0%), η Σουηδία (3,8%), οι ΗΠΑ (3,5%) και η Δανία (2,2%). Δηλαδή το top-10 των αγορών αντιπροσωπεύει το 70,5% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Ελλάδα για το 2019.

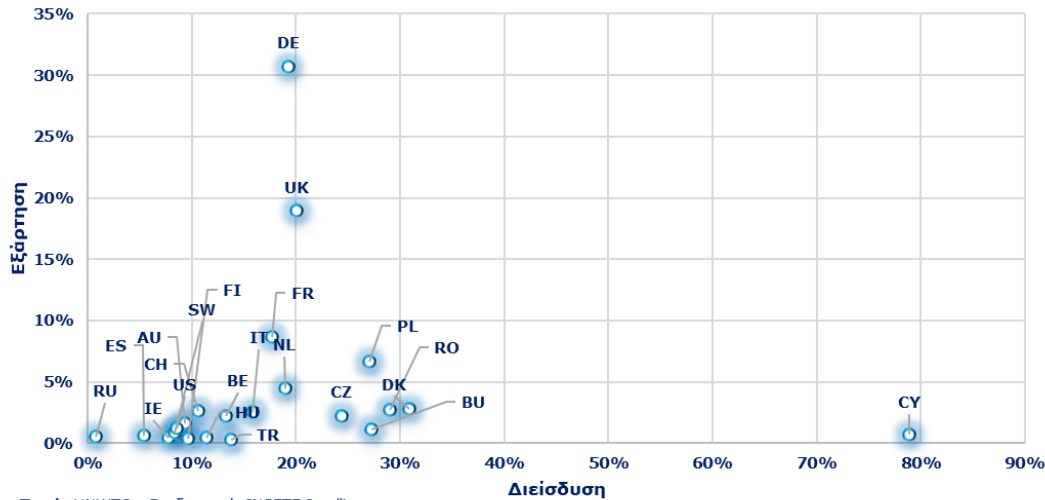
Σε ότι αφορά το 2020, οι δύο κύριες αγορές μας, καταγράφουν αύξηση του μεριδίου τους στις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα. Συγκεκριμένα, οι αγορές της Γερμανίας (30,7%) και του Ην. Βασιλείου (19%) σημειώνουν σχεδόν το 50% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα της χώρας ενώ ακολουθούν αρκετά χαμηλότερα η Γαλλία (8,7%), η Πολωνία (6,6%), η Ολλανδία (4,5%), η Δανία (2,8%), η Ρουμανία (2,7%), η Ελβετία (2,6%), η Ιταλία (2,5%) και η Τσεχία (2,2%). Δηλαδή το top-10 των αγορών αντιπροσωπεύει το 82,3% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Ελλάδα για το 2020.

Επιμέρους, την περίοδο 2016-2020, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του μεριδίου της Γερμανίας (από 17,2% το 2016 σε 30,7%) και η μείωση των μεριδίων από

Την μεγαλύτερη διείσδυση η Ελλάδα την σημειώνει στις αγορές: της Κύπρου (από 77,0% το 2016 σε 78,9% το 2020), της Δανίας (από 18,1% το 2016 σε 30,8% το 2020), της Ρουμανίας (από 34,6% το 2016 σε 29,0% το 2020), της Βουλγαρίας (από 40,6% το 2016 σε 27,2% το 2020), της Πολωνίας (από 21,4% το 2016 σε 27,0% το 2020), της Τσεχίας (από 22,1% το 2016 σε 24,4% το 2020), του Ην. Βασιλείου (από 11,0% το 2016 σε 20,0% το 2020), της Γερμανίας (από 9,0% το 2016 σε 19,3% το 2020) και της Ολλανδίας (από 12,0% το 2016 σε 18,9% το 2020).

Γράφημα 2: Εξάρτηση και Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

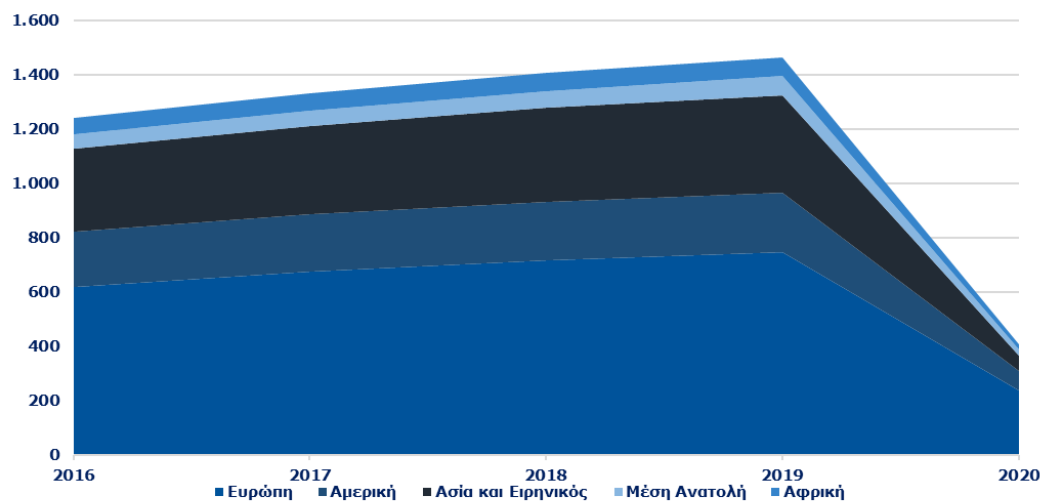
Στο διάγραμμα 2 απεικονίζονται η εξάρτηση και η διείσδυση της Ελλάδας στις εξεταζόμενες αγορές για το 2020. Κατ' αρχάς είναι εμφανής, η υψηλότερη εξάρτηση της Ελλάδας στις διανυκτερεύσεις από τις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου σε αντίθεση με τις αφίξεις. Συγκεκριμένα, οι δύο αυτές αγορές αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 1/2 (49,7%) του συνόλου των διανυκτερεύσεων. Επίσης, η εξάρτηση από τις υπόλοιπες χώρες δεν υπερβαίνει το 5%, με εξαίρεση τις αγορές της Γαλλίας (8,7%) και της Πολωνίας (6,6%). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2020 η αύξηση της εξάρτησης από τις Ευρωπαϊκές & Βαλκανικές αγορές τόσο όσον αφορά τις αφίξεις όσο και τις διανυκτερεύσεις οφείλεται

στους ταξιδιωτικούς περιορισμούς που είχαν επιβληθεί κυρίως στις Ηπείρους της Αμερικής και της Ασίας.

3. Παγκόσμιος τουρισμός – Τουρισμός στην Ευρώπη – Τουρισμός στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

3.1 Παγκόσμιος τουρισμός, 2016-2020

Γράφημα 3: Εξέλιξη διεθνών αφίξεων ανά Ήπειρο, 2016-2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence
Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Ο Παγκόσμιος τουρισμός από το 2016 έως το 2019 συνέχισε την αυξητική του τάση, φθάνοντας το 2019 τα 1.465 εκατ. αφίξεις, αυξημένες κατά +18,1% σε σύγκριση με το 2016 (+225 εκατ. αφίξεις). Το 2020, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού ο παγκόσμιος τουρισμός σημείωσε καθίζηση των μεγεθών του, φθάνοντας το 2020 στις 406 εκατ. αφίξεις (-72,3% σε σύγκριση με το 2019). Ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων για το 2020 καταγράφεται σε προορισμούς στην Ευρώπη και ακολούθως στην Αμερική και στην Ασία και τον Ειρηνικό. Οι περιοχές της Αφρικής και της Μέσης Ανατολής εμφανίζουν μικρά μερίδια που δεν ξεπερνούν το 5,0% για όλα τα εξεταζόμενα έτη.

Το 2020, οι αφίξεις στην Ευρώπη αντιπροσώπευαν το 58,7% (238 εκατ., -61,6% σε σύγκριση με το 2016, 620 εκατ.) των συνολικών αφίξεων, στην Αμερική το 17,2% (70 εκατ., -65,3% σε σύγκριση με το 2016, 201 εκατ.), στην Ασία και τον Ειρηνικό το 14,6% (59 εκατ., -80,6% σε σύγκριση με το 2016, 306 εκατ.), στην Μέση Ανατολή το 4,9% (20 εκατ., -64,3% σε σύγκριση με το 2016, 56 εκατ.) και στην Αφρική το 4,6% (19 εκατ., -67,4% σε σύγκριση με το 2016, 58 εκατ.).

Πίνακας 5: Σύνθετος ετήσιος ρυθμός μεταβολής* των αφίξεων παγκοσμίως, 2016-2020

Προορισμοί	Ρυθμός μεταβολής	
	2016-2019	2019-2020
Μέση Ανατολή	9,6%	-72,9%
Αφρική	5,7%	-72,4%
Ασία και Ειρηνικός	5,5%	-83,5%
Αμερική	2,9%	-68,2%
Ευρώπη	6,3%	-68,0%
Παγκοσμίως	5,7%	-72,3%

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

***Compounded annual growth rate (CAGR)**

***Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή**

χαμηλότερη μείωση.

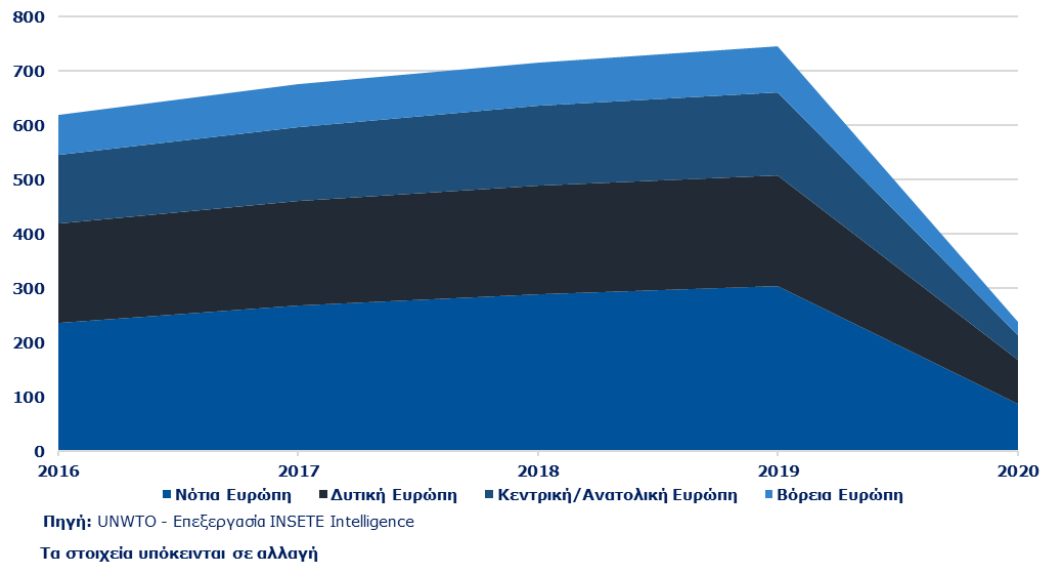
Την περίοδο 2016-2019, όλοι οι επιμέρους προορισμοί κατέγραψαν θετικό ρυθμό μεταβολής. Συγκεκριμένα, ο Παγκόσμιος τουρισμός σημείωσε θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής της τάξης του +5,7%, ενώ στους επιμέρους προορισμούς, η Μέση Ανατολή (+9,6%) και η Ευρώπη (+6,3%) σημείωσαν υψηλότερο ρυθμό μεταβολής σε σύγκριση με τον Παγκόσμιο Μέσο Όρο ενώ οι προορισμοί της Αφρικής (+5,7%), της Ασίας & Ειρηνικός (+5,5%) και της Αμερικής (+2,9%) χαμηλότερο.

Την περίοδο 2019-2020, τόσο συνολικά όσο και επιμέρους σημειώθηκε μείωση των αφίξεων. Συγκεκριμένα, ο Παγκόσμιος τουρισμός κατέγραψε μείωση αφίξεων της τάξης του -72,3%. Στους επιμέρους προορισμούς, η Ασία & ο Ειρηνικός (-83,5%), η Μέση Ανατολή (-72,9%) και η Αφρική (-72,4%) σημείωσαν υψηλότερη μείωση αφίξεων σε σύγκριση με τον παγκόσμιο Μέσο Όρο ενώ η Αμερική (-68,2%) και η Ευρώπη (-68,0%)

Σε ότι αφορά τα μερίδια, την περίοδο 2016-2019, αν και οι διεθνείς αφίξεις αυξήθηκαν σε όλες τις Ηπείρους, λόγω των διαφορετικών ρυθμών μεταβολής η Ευρώπη (από 50,0% σε 50,9%) και η Μέση Ανατολή (από 4,5% σε 5,0%) σημείωσαν αύξηση στα μερίδια τους ενώ αντίθετα η Αφρική (από 4,7% σε 4,6%), η Ασία & ο Ειρηνικός (από 24,7% σε 24,5%) και η Αμερική (από 16,2% σε 15,0%) μείωση. Το 2020, όλες οι γεωγραφικές περιοχές σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων τους, παρόλα αυτά λόγω των διαφορετικών ρυθμών μεταβολής, η Ευρώπη (58,7%) και η Αμερική (17,2%) σημείωσαν αύξηση στα μερίδια τους ενώ αντίθετα η Ασία & ο Ειρηνικός (14,6%), η Μέση Ανατολή (4,9%) και η Αφρική (4,6%) μείωση.

3.2 Ο τουρισμός στην Ευρώπη, 2016-2020

Γράφημα 4: Εξέλιξη διεθνών αφίξεων στην Ευρώπη ανά υπο-περιοχή (σε εκατ.), 2016-2020

Ο τουρισμός προς την Ευρώπη, την περίοδο 2016-2019 σημειώνει συνεχή αύξηση, φθάνοντας το 2019 τα 745 εκατ. αφίξεις, αυξημένες κατά +20,2% σε σύγκριση με το 2016 (620 εκατ. αφίξεις). Σε ότι αφορά τα μερίδια για το 2019, οι αφίξεις στην Νότια Ευρώπη αντιπροσώπευαν το 40,8% (304 εκατ., +28,2% σε σύγκριση με το 2016, 237 εκατ.) των συνολικών αφίξεων, στη Δυτική Ευρώπη το 27,4% (204 εκατ., +12,4% σε σύγκριση με το 2016, 182 εκατ.), στην Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη το 20,6% (153 εκατ., +20,4% σε σύγκριση με το 2016, 127 εκατ.) και στην Βόρεια Ευρώπη το 11,2% (84 εκατ., +13,4% σε σύγκριση με το 2016, 74 εκατ.).

Το 2020, ο τουρισμός προς την Ευρώπη μειώνεται κατά -68,0% σε σύγκριση με το 2019 (238 εκατ. αφίξεις). Το υψηλότερο μερίδιο για το 2020 καταγράφεται στην Νότια Ευρώπη με 37,1% (-71,0% σε σύγκριση με το 2019) και ακολουθούν η Δυτική Ευρώπη με 33,5% (-60,9% σε σύγκριση με το 2019), η Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη με 19,6% (-69,5% σε σύγκριση με το 2019) και η Βόρεια Ευρώπη με 9,8% (-72,2% σε σύγκριση με το 2019)

Πίνακας 6: Σύνθετος ετήσιος ρυθμός μεταβολής* των αφίξεων στην Ευρώπη, 2016-2020

Προορισμοί	Ρυθμός μεταβολής	
	2016-2019	2019-2020
Βόρεια Ευρώπη	4,3%	-72,2%
Δυτική Ευρώπη	4,0%	-60,9%
Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη	6,4%	-69,5%
Νότια Ευρώπη	8,6%	-71,0%
Ευρώπη	6,3%	-68,0%

Την περίοδο 2016-2019, ο Ευρωπαϊκός τουρισμός κατέγραψε θετικό ρυθμό μεταβολής τόσο συνολικά όσο και στις επιμέρους υπό-περιοχές του. Συγκεκριμένα, ο Ευρωπαϊκός τουρισμός σημείωσε θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής της τάξης του +6,3%. Επιμέρους, η Νότια Ευρώπη (+8,6%) και η Κεντρική & Ανατολική Ευρώπη (+6,4%) σημείωσαν υψηλότερο ρυθμό μεταβολής σε σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό Μέσο Όρο ενώ οι υπό-περιοχές της Βόρειας Ευρώπης (+4,3%) και της Δυτικής Ευρώπης (+4,0%) χαμηλότερο.

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* **Compounded annual growth rate (CAGR)**

* **Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή**

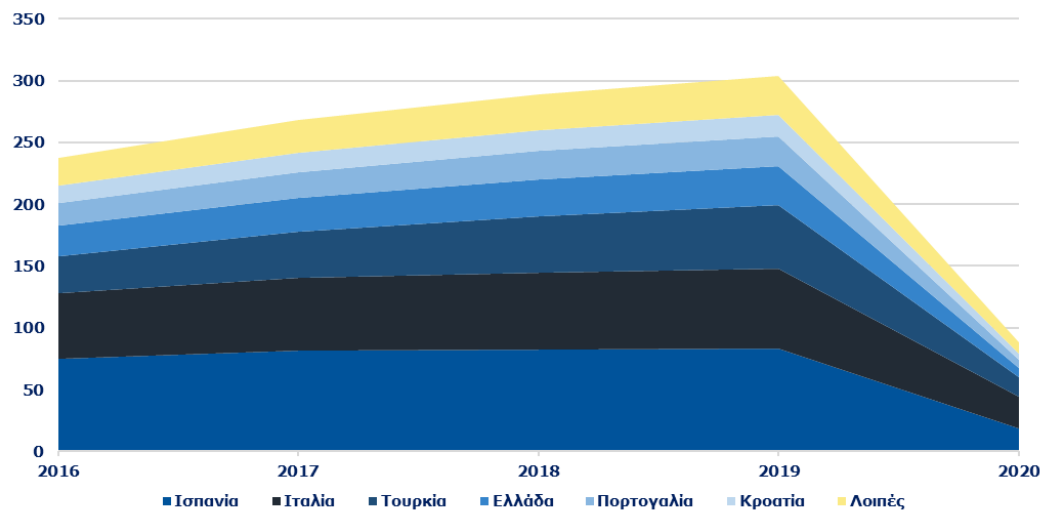
τουρισμός κατέγραψε μείωση αφίξεων της τάξης του -68,0%. Στις επιμέρους υπό-περιοχές, η Βόρεια Ευρώπη (-72,2%), η Νότια Ευρώπη (-71,0%) και η Κεντρική & Ανατολική Ευρώπη (-69,5%) σημείωσαν υψηλότερη μείωση αφίξεων σε σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό Μέσο Όρο ενώ μόνο η Δυτική Ευρώπη (-60,9%) κατέγραψε χαμηλότερη μείωση.

Την περίοδο 2019-2020, ο Ευρωπαϊκός τουρισμός κατέγραψε μείωση αφίξεων τόσο συνολικά όσο και στις επιμέρους υπό-περιοχές του. Συγκεκριμένα, ο Ευρωπαϊκός

Ειδικότερα, την περίοδο 2016-2019, αν και οι διεθνείς αφίξεις αυξήθηκαν σε όλες τις υπό-περιοχές της Ευρώπης, λόγω των διαφορετικών ρυθμών μεταβολής, η Δυτική (από 29,3% σε 27,4%) και η Βόρεια Ευρώπη (από 11,9% σε 11,2%) παρουσίασαν μείωση στα μερίδια τους στον Ευρωπαϊκό τουρισμό ενώ αντίθετα η Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη (από 20,5% σε 20,6%) και η Νότια (από 38,3% σε 40,8%) σημείωσαν αύξηση στα μερίδια τους. Για το 2020, όλες οι υπό-περιοχές σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων τους, παρόλα αυτά λόγω των διαφορετικών ετήσιων ρυθμών μεταβολής, η Δυτική Ευρώπη (33,5%) σημείωσε αύξηση στο μερίδιό της ενώ η Βόρεια Ευρώπη (9,8%), η Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη (19,6%) και η Νότια Ευρώπη (37,1%) μείωση.

3.3 Ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη⁶, 2016-2020

Γράφημα 5: Εξέλιξη διεθνών αφίξεων στην Νότια Ευρώπη (σε εκατ.), 2016–2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη την περίοδο 2016–2019 συνέχισε την ανοδική του πορεία σημειώνοντας αύξηση κατά +28,2% (από 237 εκατ. το 2016 σε 304 εκατ. το 2019). Το 2020, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού και της επιβολής των ταξιδιωτικών περιορισμών ο τουρισμός στην Ευρώπη κατέγραψε καθίζηση των μεγεθών του σημειώνοντας μείωση κατά -70,9% (από 304 εκατ. το 2019 σε 88,3 εκατ. το 2020).

Όλοι οι προορισμοί στην Νότια Ευρώπη την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση αφίξεων ενώ αντίθετα το 2020 όλοι μείωση. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2016-2019: Ισπανία (+10,9%, από 75,3 εκατ. το 2016 σε 83,5 εκατ. το 2019), Ιταλία (+23,1%, από 52,4 εκατ. το 2016 σε 64,5 εκατ. το 2019), Τουρκία (+69,0%, από 30,3 εκατ. το 2016 σε 51,2 εκατ. το 2019), Ελλάδα (+26,4%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,3 εκατ. το 2019), Πορτογαλία (+35,3%, από 18,2 εκατ. το 2016 σε 24,6 εκατ. το 2019), Κροατία (+25,7%, από 13,8 εκατ. το 2016 σε 17,4 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+40,9%, από 22,3 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2019).

Το 2020, όλοι οι προορισμοί σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων τους. Παρόλα αυτά η εικόνα δεν είναι ενιαία, λόγω της διαφορετικής εξέλιξης της πανδημίας και της επιβολής ταξιδιωτικών περιορισμών. Συγκεκριμένα: Ιταλία (-61,0% στα 25,2 εκατ.), Ισπανία (-77,3%, στα 18,9 εκατ.), Τουρκία (-69,0% στα 15,9 εκατ.), Ελλάδα (-76,5% στα 7,4 εκατ.), Πορτογαλία (-73,7% στα 6,5 εκατ.), Κροατία (-68,0% στα 5,5 εκατ.) και Λοιπές (-71,7% στα 8,9 εκατ.).

⁶ Η κατηγορία Λοιπές περιλαμβάνει τις χώρες: Αλβανία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Κύπρος, Βόρεια Μακεδονία, Ισραήλ, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Σερβία και Σλοβενία

Πίνακας 7: Σύνθετος ετήσιος ρυθμός μεταβολής* των αφίξεων στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Προορισμοί	Ρυθμός μεταβολής	
	2016-2019	2019-2020
Ισπανία	3,5%	-77,3%
Ιταλία	7,2%	-61,0%
Τουρκία	19,1%	-69,0%
Ελλάδα	8,1%	-76,5%
Πορτογαλία	10,6%	-73,7%
Κροατία	7,9%	-68,0%
Λοιπές	12,1%	-71,7%
Νότια Ευρώπη	8,6%	-70,9%

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* **Compounded annual growth rate (CAGR)**

* **Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή**

στην Νότια Ευρώπη ενώ οι προορισμοί της Ιταλίας (-61,0%), της Κροατίας (-68,0%) και της Τουρκίας (-69,0%) χαμηλότερη.

Την περίοδο 2016-2019, ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη κατέγραψε θετικό ρυθμό μεταβολής τόσο συνολικά όσο και στους επιμέρους προορισμούς του. Συγκεκριμένα, ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη σημείωσε θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής της τάξης του +8,6%. Επιμέρους, η Τουρκία (+19,1%), οι Λοιπές⁷ (+12,1%) και η Πορτογαλία (+10,6%) κατέγραψαν υψηλότερο ρυθμό μεταβολής σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο στην Νότια Ευρώπη ενώ οι προορισμοί της Ισπανίας (+3,5%), της Ιταλίας (+7,2%), της Κροατίας (+7,9%) και της Ελλάδας (+8,1%) χαμηλότερο.

Την περίοδο 2019-2020, ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη κατέγραψε μείωση αφίξεων τόσο συνολικά όσο και στους επιμέρους προορισμούς του. Συγκεκριμένα, ο τουρισμός στην Νότια Ευρώπη σημείωσε μείωση αφίξεων της τάξης του -70,9%. Στους επιμέρους προορισμούς, η Ισπανία (-77,3%), η Ελλάδα (-76,5%), η Πορτογαλία (-73,7%) και οι Λοιπές (-71,7%) σημείωσαν μεγαλύτερη μείωση αφίξεων σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο

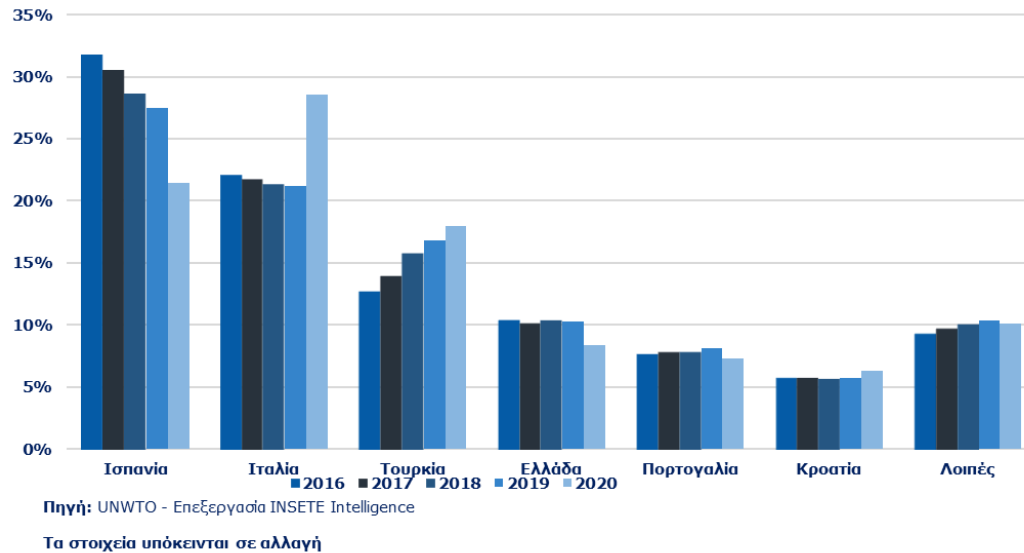
Ειδικότερα, την περίοδο 2016-2019, αν και οι διεθνείς αφίξεις αυξήθηκαν σε όλους τους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης, λόγω των διαφορετικών ρυθμών μεταβολής, η Τουρκία, η Πορτογαλία και οι Λοιπές σημείωσαν αύξηση στα μερίδια τους ενώ αντίθετα οι προορισμοί της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Ελλάδας και της Κροατίας μείωση.

Το 2020, όλοι οι προορισμοί της Νοτίου Ευρώπης σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων τους, αλλά λόγω των διαφορετικών ετήσιων ρυθμών μεταβολής, η Ιταλία, η Τουρκία και η Κροατία εμφάνισαν αύξηση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα η Ισπανία, η Ελλάδα, η Πορτογαλία και οι Λοιπές μείωση.

⁷ Η κατηγορία Λοιπές περιλαμβάνει τις χώρες: Αλβανία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Κύπρος, Βόρεια Μακεδονία, Ισραήλ, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Σερβία και Σλοβενία

3.4 Μερίδια αφίξεων στο σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Γράφημα 6: Μερίδια αφίξεων της Ελλάδας και των ανταγωνιστών της στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Η Ισπανία και η Ιταλία αποτελούν καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο τους δημοφιλέστερους προορισμούς στην Νότια Ευρώπη. Συγκεκριμένα, για το 2020 αντιπροσωπεύουν το 50,0% (21,4% και 28,5% αντίστοιχα) των συνολικών αφίξεων. Ακολουθούν η Τουρκία με 18,0%, η Ελλάδα με 8,3%, η Πορτογαλία με 7,3%, η Κροατία με 6,3% και οι Λοιπές χώρες με 10,1%. Τα μερίδια για το 2019 ήταν: Ισπανία (27,5%), Ιταλία (21,2%), Τουρκία (16,8%), Ελλάδα (10,3%), Πορτογαλία (8,1%), Κροατία (5,7%) και Λοιπές (10,3%).

Η αύξηση που παρατηρείται το 2020 στα μερίδια αφίξεων στην Ιταλία και την Κροατία οφείλεται στο ότι οι χώρες αυτές είναι εύκολα προσβάσιμες οδικός, σε αντίθεση με την Ελλάδα όπου

το 2020 το μερίδιο των οδικών αφίξεων μειώθηκε ενώ παράλληλα αυξήθηκε το μερίδιο των αεροπορικών αφίξεων (βλ. μελέτη «[Η συμβολή του τουρισμού στην Ελληνική οικονομία, 2020](#)»), ενώ η αύξηση στην Τουρκία αντίστοιχα οφείλεται στην προσέλκυση τουρισμού από μη Ευρωπαϊκές αγορές και στην επιβολή λιγότερων μέτρων σχετικών με την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Επιμέρους, παρατηρούμε ότι:

- η Ισπανία εμφανίζει πτωτική τάση στα μερίδια της την περίοδο 2016-2020, από 31,8% το 2016 σε 21,4% το 2020.
- η Ιταλία καταγράφει πτωτική τάση την περίοδο 2016-2019 (από 22,1% σε 21,2%) ενώ το 2020 κατέγραψε αύξηση σε 28,5%,
- η Τουρκία κατέγραψε ανοδική τάση την περίοδο 2016-2020, από 12,8% το 2016 σε 18,0% το 2020.
- η Ελλάδα κατέγραψε την περίοδο 2016-2020 πτωτική τάση (από 10,5% το 2016 σε 8,3% το 2020), με εξαίρεση το 2018 που σημείωσε οριακή αύξηση σε 10,4%,
- η Πορτογαλία κατέγραψε συνεχή αυξητική τάση την περίοδο 2016-2019, από 7,7% το 2016 σε 8,1% το 2019, ενώ το 2020 πτώση σε 7,3%,

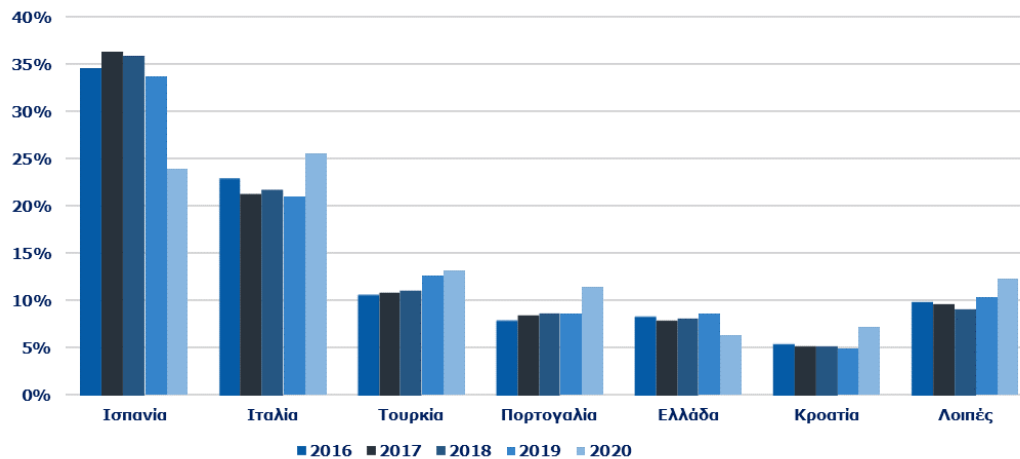
- η Κροατία κατέγραψε οριακή πτώση την περίοδο 2016-2019 (από 5,8% σε 5,7%) ενώ το 2020 κατέγραψε αύξηση σε 6,3%,
- οι Λοιπές Χώρες⁸ εμφάνισαν αυξητική τάση την περίοδο 2016-2019 (από 9,4% το 2016 σε 10,3% το 2019) ενώ το 2020 μείωση σε 10,1%.

---

⁸ Η κατηγορία Λοιπές περιλαμβάνει τις χώρες: Αλβανία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Κύπρος, Βόρεια Μακεδονία, Ισραήλ, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Σερβία και Σλοβενία

3.5 Μερίδια εισπράξεων στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Γράφημα 7: Μερίδια εισπράξεων της Ελλάδας και των ανταγωνιστών της στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Περιλαμβάνει έσοδα από Κρουαζιέρα

Παρόμοια εικόνα σημειώνεται και στα έσοδα, με την Ιταλία και την Ισπανία να καταγράφουν το 2020 το 49,5% (25,6% και 23,9% αντίστοιχα) των συνολικών εισπράξεων που σημειώθηκαν στην Νότια Ευρώπη. Ακολουθούν η Τουρκία με 13,2%, η Πορτογαλία με 11,4%, η Κροατία με 7,2%, η Ελλάδα με 6,4%, και οι Λοιπές με 12,3%. Το 2019, τα μερίδια ανά προορισμό ήταν: Ισπανία 33,7%, Ιταλία 21,0%, Τουρκία 12,6%, Πορτογαλία 8,7%, Ελλάδα 8,6%, Κροατία 5,0% και Λοιπές 10,4%. Αξιοσημείωτο είναι ότι καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο η Ελλάδα και η Τουρκία εμφανίζουν συγκριτικά με τις αφίξεις μικρότερα μερίδια ενώ οι προορισμοί της Ισπανίας, της Ιταλίας και της Πορτογαλίας υψηλότερα. Αυτό μπορεί να

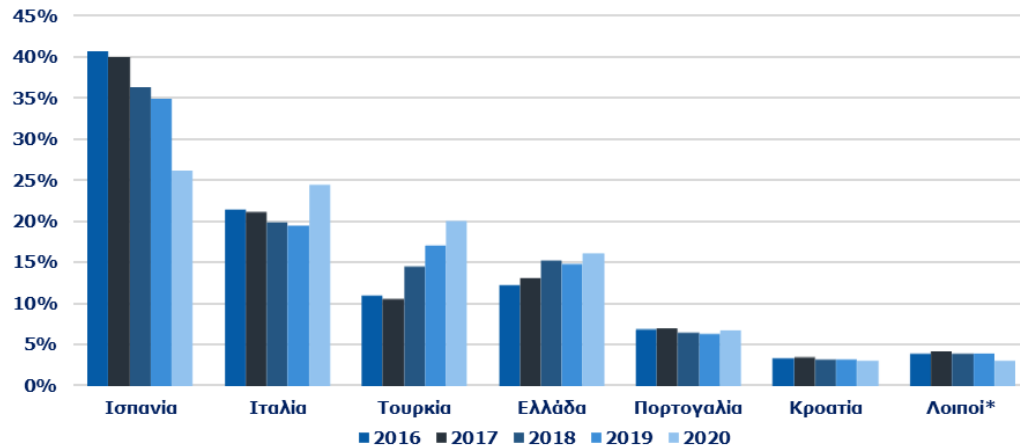
οφείλεται αφενός σε διαφορετικές ΜΚΔ στους διάφορους προορισμούς και αφετέρου σε διαφορετικές μεθοδολογίες εκτίμησης των εισπράξεων.

Επιμέρους, παρατηρούμε ότι:

- η Ισπανία σημείωσε αύξηση των μεριδίων της την περίοδο 2016-2017 (από 34,6% σε 36,3%) και μείωση την περίοδο 2017-2020 (από 36,3% σε 23,9%),
- η Ιταλία εμφανίζει διακυμάνσεις την περίοδο 2016-2020, με αύξηση του μεριδίου της από 23,0% σε 25,6%,
- η Τουρκία σημείωσε αύξηση των μεριδίων της την περίοδο 2016-2020 (από 10,7% σε 13,2%),
- η Πορτογαλία σημείωσε αύξηση των μεριδίων της την περίοδο 2016-2018 (από 8,0% σε 8,8%), μείωση το 2019 σε 8,7% και αύξηση το 2020 σε 11,4%,
- η Ελλάδα κατέγραψε την περίοδο 2016-2017 μείωση του μεριδίου της (από 8,3% σε 8,0%), την περίοδο 2017-2019 αύξηση (από 8,0% σε 8,6%) ενώ το 2020 μείωση σε 6,4%,
- η Κροατία σημείωσε την περίοδο 2016-2019 μείωση των μεριδίων της (από 5,5% σε 5,0%) ενώ το 2020 αύξηση σε 7,2% και
- οι Λοιπές εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2016-2018 (από 9,9% σε 9,1%) και αύξηση την περίοδο 2018-2020 (από 9,1% σε 12,3%).

3.6 Μερίδια διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Νότια Ευρώπη από 22 αγορές⁹, 2016-2020

Γράφημα 8: Μερίδια διανυκτερεύσεων του εισερχόμενου τουρισμού στη Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα σε προορισμούς της Νότιας Ευρώπης από τις εξεταζόμενες 22 αγορές* κατέγραψαν αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +15,3% (από 461 εκατ. το 2016 σε 532 εκατ. το 2019) ενώ αντίθετα την περίοδο 2019-2020 μείωση κατά -76,4% (σε 126 εκατ.).

Την μερίδα του λέοντος όπως και στις αφίξεις κατέχουν οι προορισμοί της Ισπανίας και της Ιταλίας με τα μερίδια τους το 2020 να ήταν 26,1% και 24,4% αντίστοιχα, η Ισπανία σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη σημειώνει μείωση του μεριδίου της ως επακόλουθο της έξαρσης της πανδημίας το

καλοκαίρι του 2020. Επιμέρους, παρατηρούμε ότι:

- τα μερίδια της Ισπανίας κατέγραψαν πτωτική τάση την περίοδο 2016-2020 από 40,6% (187 εκατ.) το 2016 σε 26,1% (33 εκατ.) το 2020,
- η Ιταλία την περίοδο 2016-2019 σημείωσε πτώση στα μερίδια της από 21,5% (99 εκατ.) το 2016 σε 19,5% (104 εκατ.) το 2019 ενώ το 2020 αύξηση του μεριδίου της σε 24,4% (31 εκατ.),
- η Τουρκία την περίοδο 2016-2017 σημείωσε μείωση στα μερίδια της, από 11,1% (51 εκατ.) το 2016 σε 10,7% (51 εκατ.) το 2017 ενώ την περίοδο 2017-2020 αύξηση από 10,7% (51 εκατ.) το 2017 σε 20,1% (25 εκατ.) το 2020,
- η Ελλάδα κατέγραψε την περίοδο 2016-2018 αύξηση στα μερίδια της από 12,3% (57 εκατ.) το 2016 σε 15,3% (80 εκατ.) το 2018, μείωση το 2019 σε 14,9% (79 εκατ.) και αύξηση το 2020 σε 16,1% (20 εκατ.),

⁹ Το γράφημα αποτυπώνει τις διανυκτερεύσεις του εισερχόμενου τουρισμού στην Νότια Ευρώπη από τις αγορές: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κύπρος, Ισπανία, Τσεχία, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Πολωνία, Ρουμανία, Ρωσία, Σουηδία, Ελβετία, Τουρκία, Ηνωμένο Βασίλειο και ΗΠΑ.

Η Ελλάδα (**92,7%**), η Πορτογαλία (**84,8%**) και η Ιταλία (**81,4%**) εμφάνισαν την μεγαλύτερη εξάρτηση ως προς τις διανυκτερεύσεις από τις 22 εξεταζόμενες αγορές

- η Πορτογαλία την περίοδο 2016-2017 κατέγραψε αύξηση των μεριδίων της από 6,9% (32 εκατ.) το 2016 σε 7,1% (34 εκατ.) το 2017, την περίοδο 2017-2019 μείωση από 7,1% (34 εκατ.) το 2017 σε 6,4% (34 εκατ.) το 2019 και το 2020 αύξηση σε 6,9% (9 εκατ.),
- η Κροατία την περίοδο 2016-2020 κατέγραψε μείωση των μεριδίων της από 3,5 % (16 εκατ.) το 2016 σε 3,2% (4 εκατ.) το 2020 και
- οι Λοιπές Χώρες¹⁰ την περίοδο 2016-2017 εμφάνισαν αύξηση στα μερίδια τους από 4,0% (18 εκατ.) το 2016 σε 4,3% (21 εκατ.) το 2017 ενώ την περίοδο 2017-2020 μείωση από 4,3% (21 εκατ.) το 2017 σε 3,1% (4 εκατ.) το 2020.

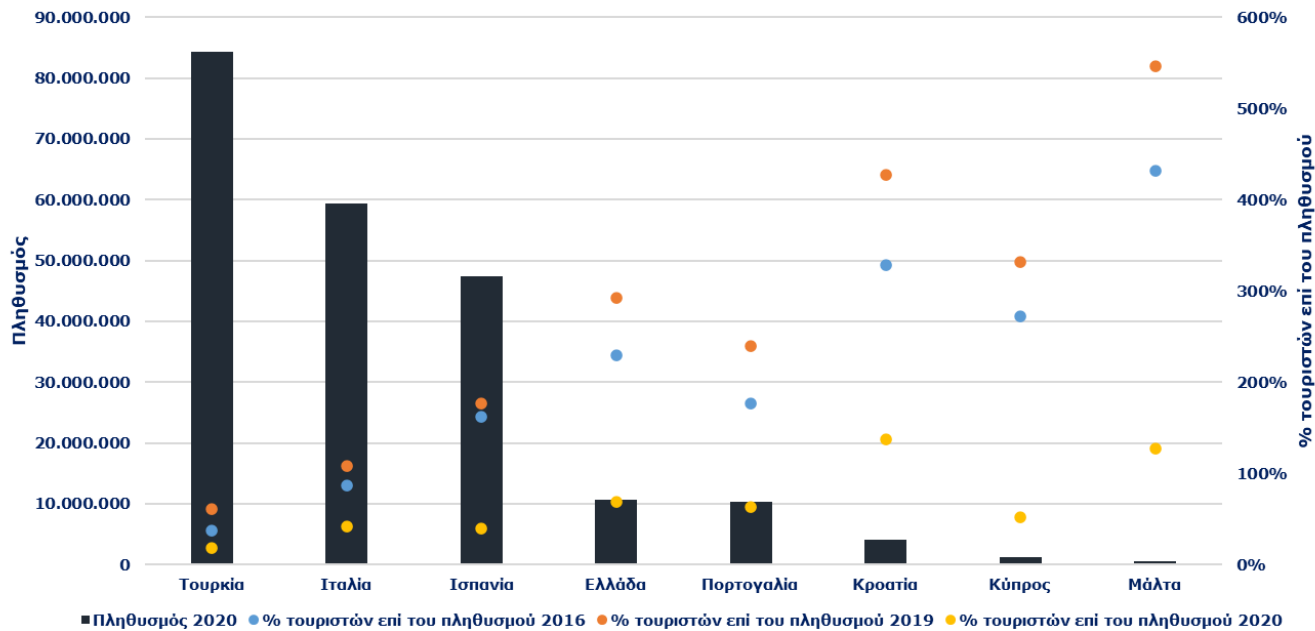
Αξιοσημείωτο για τους επιμέρους προορισμούς, είναι ότι η Ελλάδα (92,7%) η Πορτογαλία (84,8%) και η Ιταλία (81,4%) το 2020 εμφάνισαν την μεγαλύτερη εξάρτηση ως προς τον αριθμό των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα από τις εξεταζόμενες 22 αγορές ενώ η Τουρκία (63,5%), η Κροατία (75,3%) και η Ισπανία (79,9%) την χαμηλότερη. Τα αντίστοιχα μεγέθη για το 2019 ήταν Ελλάδα (85,6%), Ισπανία (83,0%), Πορτογαλία (82,3%), Κροατία (74,9%), Ιταλία (73,7%) και Τουρκία (69,5%). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τα μερίδια της Ελλάδας σε όρους διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα είναι σημαντικά μεγαλύτερα από αυτά των αφίξεων και των εισπράξεων.

¹⁰ Στην κατηγορία Λοιπές περιλαμβάνονται οι αγορές της: Κύπρου, Σερβίας, Σλοβενίας και Βόρειας Μακεδονίας. Για τους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (Αλβανία, Βοσνία & Ερζεγοβίνη, Ισραήλ, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Ανδόρα και Σαν Μαρίνο) δεν διαθέτουμε στοιχεία διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα

3.7 Πληθυσμός χώρας και εισερχόμενοι τουρίστες ως % επί του πληθυσμού, 2016, 2019 και 2020

Γράφημα 9: Πληθυσμός χώρας και εισερχόμενοι τουρίστες ως % επί του πληθυσμού, 2016, 2019 και 2020

Πηγή: UNWTO, The World Bank - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Όλοι οι εξεταζόμενοι προορισμοί κατέγραψαν την περίοδο 2016-2019 αύξηση στον εισερχόμενο τουρισμό τους, απόρροια της αύξησης κατά +28,2% που καταγράφηκε στους αφικνούντες στην Νότια Ευρώπη. Σε όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς ο εισερχόμενος τουρισμός ξεπέρασε τον πληθυσμό της εκάστοτε χώρας και για τα 2 έτη, με εξαίρεση τους προορισμούς της Τουρκίας και της Ιταλίας (μόνο για το 2016). Το 2020, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, οι αφίξεις σημείωσαν πτώση με αποτέλεσμα ο εισερχόμενος τουρισμός μόνο στους προορισμούς της

Κροατίας και της Μάλτας να υπερβαίνει τον πληθυσμό τους.

Ειδικότερα, οι αφίξεις ως ποσοστό του πληθυσμού της κάθε χώρας ανήλθε σε:

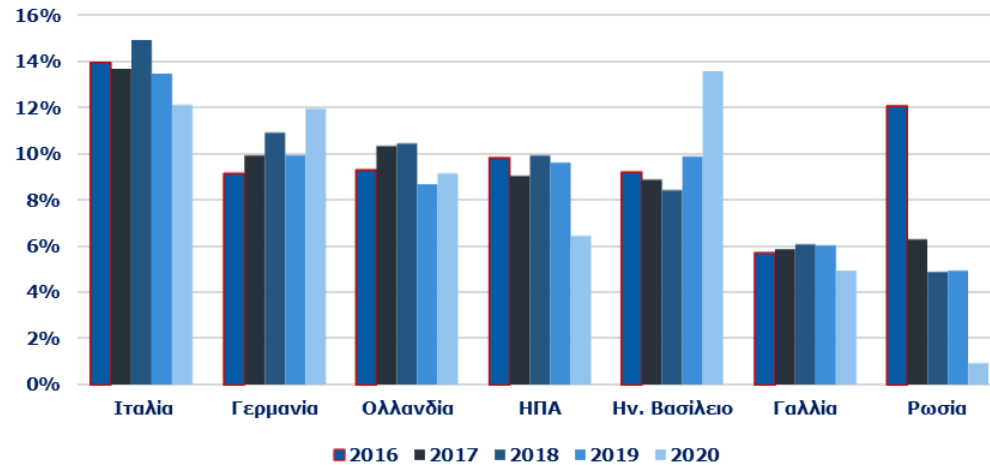
- Ισπανία: 2016: 162,0%, 2019: 177,2% και 2020: 40,0%,
- Ιταλία: 2016: 86,4%, 2019: 108,0% και 2020: 42,4%,
- Τουρκία: 2016: 37,9%, 2019: 61,4% και 2020: 18,8%,
- Ελλάδα: 2016: 230,1%, 2019: 292,4% και 2020: 68,9%,
- Πορτογαλία: 2016: 176,3%, 2019: 239,4% και 2020: 62,9%,
- Κροατία: 2016: 328,6%, 2019: 426,9% και 2020: 137,0%,

- Κύπρος: 2016: 272,3%, 2019: 331,8% και 2020: 52,3%,
- Μάλτα: 2016: 431,8%, 2019: 546,2% και 2020: 127,9%.

4. Εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα, 2016-2020

4.1 Μερίδια αφίξεων για τις 7 κύριες αγορές της Ελλάδας που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Γράφημα 10: Μερίδια αφίξεων της Ελλάδας για τις 7 κύριες αγορές της που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Την περίοδο 2016-2020, ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα κατέγραψε μείωση κατά -70,3% κάτι που αποτυπώνεται στα μερίδια αφίξεων των 7 κύριων αγορών (51,9% το μερίδιο αφίξεων των αγορών αυτών το 2020), με εξαίρεση την Γερμανία και το Ην. Βασίλειο, ως προς το σύνολο των αφίξεων σε προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης. Ειδικότερα:

- Ιταλία: συνεχή πτωτική τάση την περίοδο 2016-2020, από 13,9% (1,4 εκατ.) το 2016 σε 12,1% (373 χιλ.) το 2020, εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2018 που σημειώθηκε αύξηση του μεριδίου της από 13,7% (1,4 εκατ.) το 2017 σε 14,9% (1,7 εκατ.) το 2018. Επίσης, η Ελλάδα το 2020 (12,1%) αποτελεί

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

για την Ιταλία τον 3ο δημοφιλέστερο προορισμό της Νοτίου Ευρώπης μετά την Ισπανία (30,7%) και το Σαν Μαρίνο (28,2%).

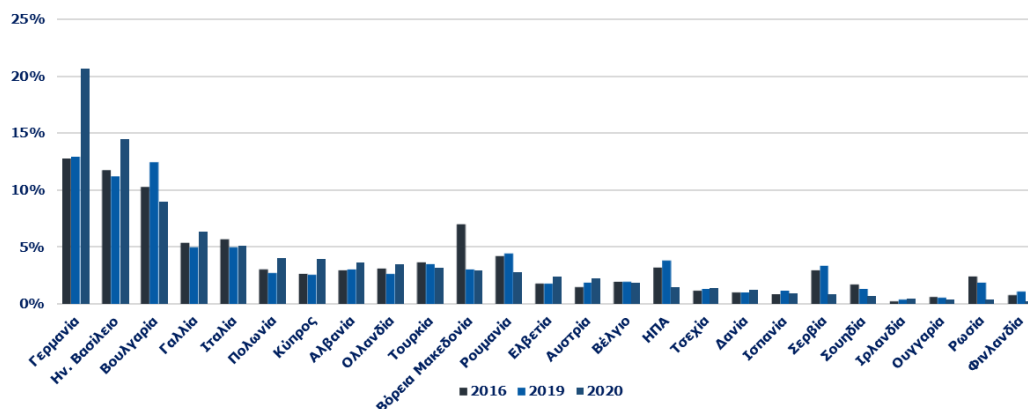
- Γερμανία: συνεχή αύξηση την περίοδο 2016-2020, από 9,2% (3,1 εκατ.) το 2016 σε 11,9% (1,5 εκατ.) το 2020, με εξαίρεση το 2019 από 10,9% το 2018 σε 9,9% το 2019. Η αύξηση του μεριδίου της Ελλάδας το 2020 οφείλεται στην μικρότερη μείωση του εισερχόμενου τουρισμού από Γερμανία σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς (-62,1% έναντι -69,2%).
- Ολλανδία: αύξηση την περίοδο 2016-2018 από 9,3% (771 χιλ.) το 2016 σε 10,4% (1,0 εκατ.) το 2018, μείωση το 2019 σε 8,7% (818 χιλ.) και αύξηση το 2020 σε 9,1% (257 χιλ.). Η αύξηση του μεριδίου της Ελλάδας το 2020 οφείλεται στην μικρότερη μείωση του εισερχόμενου τουρισμού από Ολλανδία σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς στην Νότια Ευρώπη (-68,6% έναντι -70,3%),
- ΗΠΑ: μείωση την περίοδο 2016-2017 από 9,8% (779 χιλ.) το 2016 σε 9,0% (865 χιλ.) το 2017, αύξηση το 2018 σε 9,9% (1,1 εκατ.) και μείωση την περίοδο 2018-2020 από 9,9% (1,1 εκατ.) το 2018 σε 6,5% (107 χιλ.) το 2020. Η μείωση του μεριδίου το 2020, οφείλεται

στην αναλογικά χαμηλότερη μείωση που καταγράφηκε στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-86,1%) έναντι της Ελλάδας (-91,0%),

- Ην. Βασίλειο: μείωση την περίοδο 2016-2018, από 9,2% (2,9 εκατ.) το 2016 σε 8,4% (2,9 εκατ.) το 2018, ενώ την περίοδο 2018-2020 αύξηση από 8,4% (2,9 εκατ.) το 2018 σε 13,6% (1,1 εκατ.) το 2020. Η αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα από το Ην. Βασίλειο το 2020 οφείλεται στην χαμηλότερη μείωση που κατέγραψε ο εισερχόμενος τουρισμός από Ην. Βασίλειο προς Ελλάδα σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς (-69,5% έναντι -78,6%). Επίσης, το 2020 η Ελλάδα ήταν ο 3^{ος} δημοφιλέστερος προορισμός στην Νότια Ευρώπη μετά την Ισπανία (40,0%) και την Ιταλία (22,3%)
- Γαλλία: αύξηση την περίοδο 2016-2018 από 5,7% (1,3 εκατ.) το 2016 σε 6,1% (1,5 εκατ.) το 2018 και μείωση την περίοδο 2018-2020, από 6,1% (1,5 εκατ.) το 2018 σε 4,9% (469 χιλ.) το 2020. Η μείωση του μεριδίου της Ελλάδας το 2020 οφείλεται στην υψηλότερη μείωση του εισερχόμενου τουρισμού σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-69,6% έναντι -62,2%),
- Ρωσία: μείωση την περίοδο 2016-2020 από 12,0% (595 χιλ.) το 2016 σε 0,9% (26 χιλ.) το 2020. Η μείωση αυτή οφείλεται στην κατακόρυφη μείωση που σημείωσε ο εισερχόμενος τουρισμός το 2020 από Ρωσία προς Ελλάδα σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-95,6% έναντι -75,9%). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το 2020 το 77,7% των αφίξεων από Ρωσία στην Νότια Ευρώπη καταγράφηκε στην Τουρκία, όταν το 2019 ήταν 59,4%. Η εντυπωσιακή αύξηση του μεριδίου της Τουρκίας στον εξερχόμενο τουρισμό από Ρωσία στην Νότια Ευρώπη, οφείλεται στην επιβολή ταξιδιωτικών περιορισμών που επέβαλλε η Ευρωπαϊκή Ένωση εξαιτίας της έξαρσης κατά την περίοδο του καλοκαιριού της πανδημίας στην Ρωσική επικράτεια. Ως αποτέλεσμα, μεγάλος όγκος τουριστών από Ρωσία κατευθύνθηκαν προς Τουρκία όπου δεν ήταν σε εφαρμογή οι Ευρωπαϊκοί περιορισμοί.

4.2 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Γράφημα 11: Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Την περίοδο 2016-2020, η εξάρτηση της Ελλάδας εμφανίζει μικτή εικόνα με τις αγορές της Γερμανίας, του Ην. Βασιλείου, της Γαλλίας, της Πολωνίας, της Κύπρου, της Αλβανίας, της Ολλανδίας, της Ελβετίας, της Αυστρίας, της Τσεχίας, της Δανίας, της Ισπανίας και της Ιρλανδίας να εμφανίζουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Βουλγαρίας, της Ιταλίας, της Τουρκίας, της Βόρειας Μακεδονίας, της Ρουμανίας, του Βελγίου, των ΗΠΑ, της Σερβίας, της Σουηδίας, της Ουγγαρίας, της Ρωσίας και της Φινλανδίας μείωση.

Παραδοσιακά, η μεγαλύτερη εξάρτηση της Ελλάδας σε όρους αφίξεων εντοπίζεται κυρίως στις αγορές της Γερμανίας (12,7% το 2016, 12,8% το 2019 και 20,7% το 2020, -51,4% ή -1,6 εκατ. την περίοδο 2016-2020), του Ηνωμένου Βασιλείου (11,7% το 2016, 11,2% το 2019 και 14,5% το 2020, -63,1% ή -1,8 εκατ. την περίοδο 2016-2020) και της Βουλγαρίας (10,2% το 2016, 12,4% το 2019 και 9,0% το 2020, -73,7% ή -1,9 εκατ. την περίοδο 2016-2020).

Στην συνέχεια ακολουθούν οι αγορές:

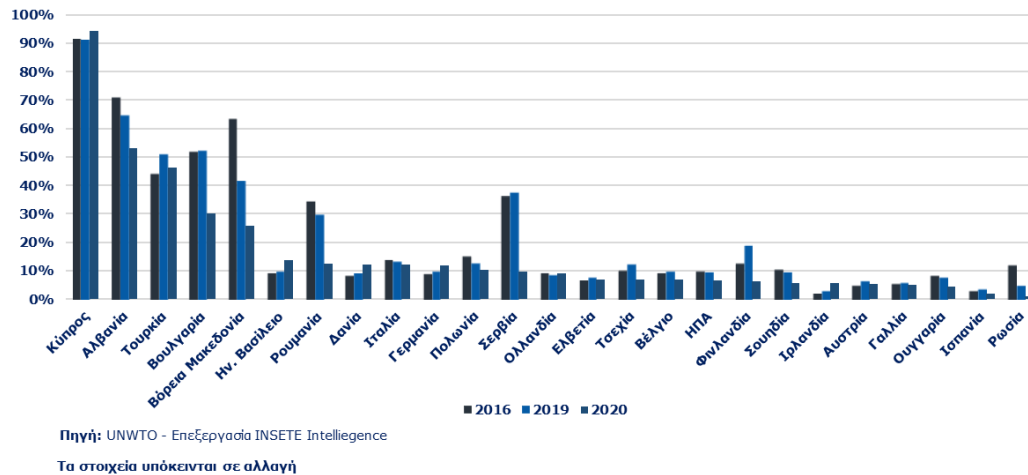
- της Γαλλίας (5,3% το 2016, 4,9% το 2019 και 6,4% το 2020, -64,3% ή -845 χιλ.),
- της Ιταλίας (5,6% το 2016, 5,0% το 2019 και 5,1% το 2020, -73,1% ή -1,0 εκατ.),
- της Πολωνίας (3,0% το 2016, 2,7% το 2019 και 4,0% το 2020, -59,7% ή -439 χιλ.),
- της Κύπρου (2,6% το 2016, 2,6% το 2019 και 3,9% το 2020, -55,4% ή -361 χιλ.),
- της Αλβανίας (2,9% το 2016, 3,0% το 2019 και 3,6% το 2020, -63,1% ή -456 χιλ.),
- της Ολλανδίας (3,1% το 2016, 2,6% το 2019 και 3,5% το 2020, -66,7% ή -514 χιλ.),
- της Τουρκίας (3,6% το 2016, 3,5% το 2019 και 3,1% το 2020, -73,9% ή -658 χιλ.),
- της Βόρειας Μακεδονίας (6,9% το 2016, 3,0% το 2019 και 2,9% το 2020, -87,5% ή -1,5 εκατ.),
- της Ρουμανίας (4,1% το 2016, 4,4% το 2019 και 2,8% το 2020, -80,1% ή -822 χιλ.),

- της Ελβετίας (1,8% το 2016, 1,7% το 2019 και 2,4% το 2020, -59,9% ή -262 χιλ.),
- της Αυστρίας (1,4% το 2016, 1,9% το 2019 και 2,2% το 2020, -55,2% ή -198 χιλ.),
- του Βελγίου (1,9% το 2016, 1,9% το 2019 και 1,8% το 2020, -70,9% ή -331 χιλ.),
- των ΗΠΑ (3,1% το 2016, 3,8% το 2019 και 1,4% το 2020, -86,3% ή -672 χιλ.),
- της Τσεχίας (1,1% το 2016, 1,3% το 2019 και 1,4% το 2020, -63,3% ή -177 χιλ.),
- της Δανίας (1,0% το 2016, 1,0% το 2019 και 1,2% το 2020, -63,5% ή -154 χιλ.),
- της Ισπανίας (0,8% το 2016, 1,1% το 2019 και 0,9% το 2020, -67,7% ή -138 χιλ.),
- της Σερβίας (2,9% το 2016, 3,3% το 2019 και 0,8% το 2020, -91,7% ή -662 χιλ.),
- της Σουηδίας (1,7% το 2016, 1,3% το 2019 και 0,7% το 2020, -88,3% ή -365 χιλ.),
- της Ιρλανδίας (0,2% το 2016, 0,3% το 2019 και 0,5% το 2020, -41,7% ή -24 χιλ.),
- της Ουγγαρίας (0,6% το 2016, 0,5% το 2019 και 0,4% το 2020, -80,8% ή -119 χιλ.),
- της Ρωσίας (2,4% το 2016, 1,9% το 2019 και 0,3% το 2020, -95,7% ή -570 χιλ.) και
- της Φινλανδίας (0,8% το 2016, 1,0% το 2019 και 0,2% το 2020, -90,5% ή -170 χιλ.).

Συμπερασματικά, η υψηλότερη αύξηση μερίδιου σημειώθηκε στις αγορές της Γερμανίας (από 12,7% το 2016 σε 20,7% το 2020) και του Ην. Βασιλείου (από 11,7% το 2016 σε 14,5% το 2020) ενώ η υψηλότερη μείωση στις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (από 6,9% το 2016 σε 2,9% το 2020), της Σερβίας (από 2,9% το 2016 σε 0,8% το 2020) και της Ρωσίας (από 2,4% το 2016 σε 0,3% το 2020). Οι όποιες αυξήσεις μεριδίων την περίοδο 2016-2020 δεν οφείλονται σε αύξηση αφίξεων αλλά σε χαμηλότερη μείωση αφικνούμενων σε σύγκριση με τις υπόλοιπες αγορές.

4.3 Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Γράφημα 12: Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Τη περίοδο 2016-2019 η Ελλάδα εμφανίζει μικτή εικόνα στην διείσδυση της στις εξεταζόμενες αγορές ενώ την περίοδο 2019-2020 η Ελλάδα εμφάνισε μείωση σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές, με εξαίρεση την Κύπρο, το Ην. Βασίλειο, τη Δανία, τη Γερμανία, την Ολλανδία και την Ιρλανδία.

Συγκεντρωτικά για την περίοδο 2016-2020, η Ελλάδα εμφάνισε μείωση της διείσδυσής της σε όλες τις αγορές, με εξαίρεση την Κύπρο, την Τουρκία, το Ην. Βασίλειο, τη Δανία, τη Γερμανία, την Ελβετία, την Ιρλανδία και την Αυστρία.

Την μεγαλύτερη διείσδυση και για τα τρία έτη η Ελλάδα την σημειώνει στις γειτνιαζουσες με αυτή αγορές της Κύπρου

(91,3% το 2016, 90,9% το 2019 και 94,3% το 2020), της Αλβανίας (70,8% το 2016, 64,6% το 2019 και 53,2% το 2020), της Τουρκίας (44,2% το 2016, 50,9% το 2019 και 46,2% το 2020), της Βουλγαρίας (51,7% το 2016, 52,0% το 2019 και 30,0% το 2020) και της Βόρειας Μακεδονίας (63,2% το 2016, 41,5% το 2019 και 25,9% το 2020).

Στην συνέχεια ακολουθούν οι αγορές:

- του Ην. Βασιλείου (9,2% το 2016, 9,9% το 2019 και 13,6% το 2020),
- της Ρουμανίας (34,3% το 2016, 29,9% το 2019 και 12,5% το 2020),
- της Δανίας (8,5% το 2016, 9,4% το 2019 και 12,2% το 2020),
- της Ιταλίας (13,9% το 2016, 13,5% το 2019 και 12,1% το 2020),
- της Γερμανίας (9,2% το 2016, 9,9% το 2019 και 11,9% το 2020),
- της Πολωνίας (15,3% το 2016, 12,7% το 2019 και 10,3% το 2020),
- της Σερβίας (36,2% το 2016, 37,6% το 2019 και 9,5% το 2020),
- της Ολλανδίας (9,3% το 2016, 8,7% το 2019 και 9,1% το 2020),

- της Ελβετίας (6,7% το 2016, 7,9% το 2019 και 6,9% το 2020),
- της Τσεχίας (10,4% το 2016, 12,5% το 2019 και 6,8% το 2020),
- του Βελγίου (9,3% το 2016, 10,0% το 2019 και 6,8% το 2020),
- των ΗΠΑ (9,8% το 2016, 9,6% το 2019 και 6,5% το 2020),
- της Φινλανδίας (12,8% το 2016, 19,0% το 2019 και 6,1% το 2020),
- της Σουηδίας (10,7% το 2016, 9,6% το 2019 και 5,7% το 2020),
- της Ιρλανδίας (2,1% το 2016, 3,1% το 2019 και 5,5% το 2020),
- της Αυστρίας (5,1% το 2016, 6,7% το 2019 και 5,2% το 2020),
- της Γαλλίας (5,7% το 2016, 6,0% το 2019 και 4,9% το 2020),
- της Ουγγαρίας (8,4% το 2016, 7,7% το 2019 και 4,3% το 2020),
- της Ισπανίας (3,1% το 2016, 3,8% το 2019 και 1,8% το 2020) και
- της Ρωσίας (12,0% το 2016, 4,9% το 2019 και 0,9% το 2020).

Συμπερασματικά, την περίοδο 2016-2020, την μεγαλύτερη μείωση διείσδυσης την καταγράφει η Ελλάδα στις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας (-37,4%), της Σερβίας (-26,7%), της Ρουμανίας (-21,9%), της Βουλγαρίας (-21,7%), της Αλβανίας (-17,6%) και της Ρωσίας (-11,1%). Αξιοσημείωτο είναι ότι 5 από τις 6 αγορές που η Ελλάδα σημείωσε από τις υψηλότερες μειώσεις στην διείσδυση της ήταν όμορες αγορές ή αγορές οι οποίες σε μεγάλο ποσοστό εισέρχονται στην χώρα οδικός (Σερβία και Ρουμανία). Οι μειώσεις αυτές οφείλονται, όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, εξαιτίας των αυστηρών ταξιδιωτικών περιορισμών που είχαν επιβληθεί για την είσοδο στην χώρα (επίδειξη αρνητικού PCR test 24 ή 48 ωρών) και της μεγάλης αναμονής που η εφαρμογή των μέτρων οδήγησε στους μεθοριακούς σταθμούς και που αποτέλεσε αποτρεπτικό παράγοντα για μεγάλη μερίδα τουριστών να επιλέξουν την Ελλάδα ως προορισμό τους.

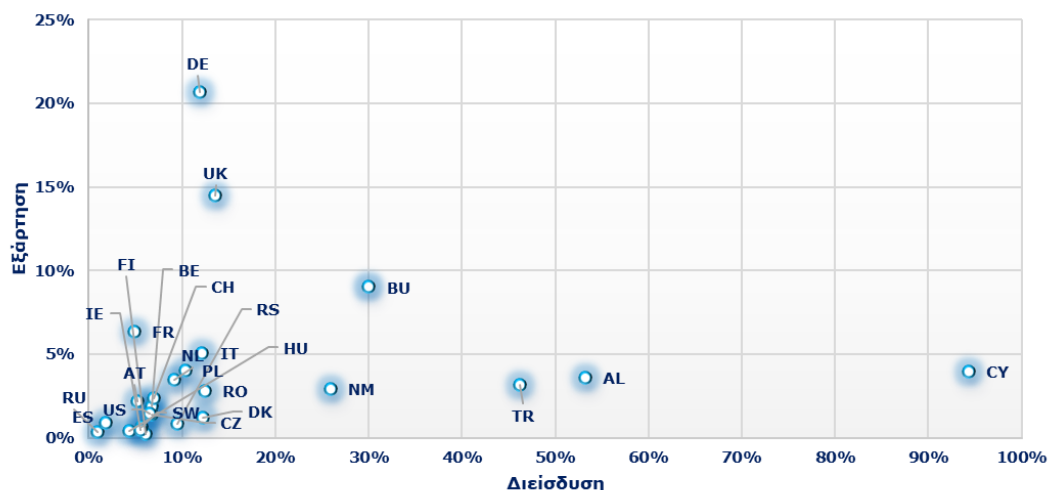
Σε ότι αφορά την Ρωσία η μείωση οφείλεται στους αυστηρούς ταξιδιωτικούς περιορισμούς που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Ένωση, λόγω της έξαρσης της πανδημίας του κορονοϊού στην Ρωσία, για ταξίδια από και προς την Ρωσία.

4.4 Διείσδυση και Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις, 2020

Η «**Διείσδυση**» ισούται με το % των εξερχόμενων ταξιδιωτών μιας χώρας που επισκέπτονται την Ελλάδα ως προς το σύνολο των εξερχόμενων ταξιδιωτών από την χώρα αυτή που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη. Αποτυπώνει το μερίδιο της Ελλάδας στον εξερχόμενο τουρισμό της συγκεκριμένης χώρας προς Νότια Ευρώπη.

Η «**Εξάρτηση**» ισούται με το % των τουριστών μιας αγοράς που επέλεξαν την Ελλάδα ως προς το σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα. Δείχνει το βαθμό εξάρτησης του Ελληνικού τουρισμού από την κάθε αγορά.

Γράφημα 13: Εξάρτηση και Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις αφίξεις ανά αγορά, 2020¹¹

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Η Ελλάδα εμφανίζει μεγάλη εξάρτηση το 2020 από τις υψηλής δαπάνης αγορές της Γερμανίας (20,7%) και του Ην. Βασιλείου (14,5%) και την χαμηλή δαπάνη αγορά της Βουλγαρίας (9,0%). Στις υπόλοιπες αγορές, η εξάρτηση ανήλθε σε 6,4% στη Γαλλία, 5,1% στην Ιταλία, 4,0% στην Πολωνία, 3,9% στην Κύπρο, 3,6% στην Αλβανία, 3,5% στην Ολλανδία και 3,1% στην Τουρκία. Η εξάρτηση από τις υπόλοιπες αγορές ήταν χαμηλότερη από 3,0%.

Όσον αφορά την διείσδυση, παρατηρούμε ότι η Ελλάδα εμφανίζει το 2020 μεγάλη διείσδυση στις γειτνιαζουσες αγορές της Κύπρου 94,3%, της Αλβανίας 53,2%, της

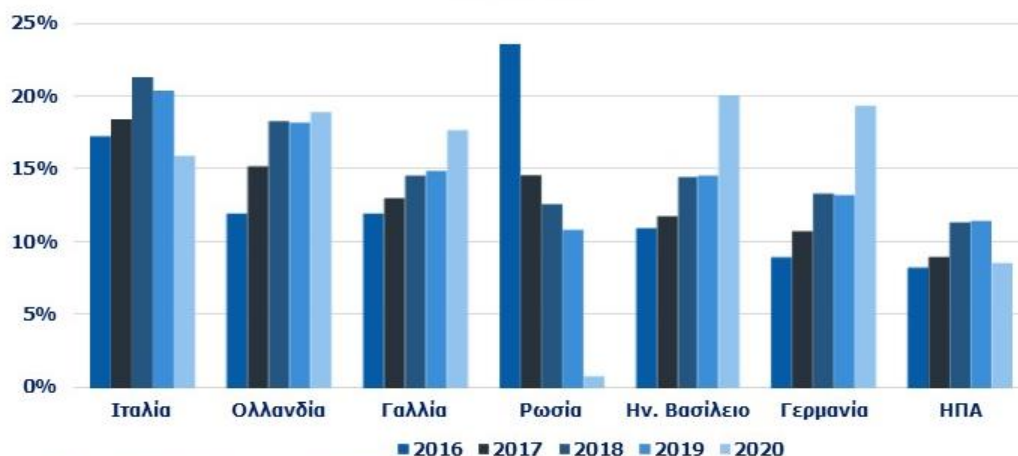
Τουρκίας 46,2%, της Βουλγαρίας 30,0% και της Βόρειας Μακεδονίας 25,9%, που ως επί το πλείστον είναι και χαμηλής Μέσης κατά Κεφαλή Δαπάνης -με εξαίρεση τις αγορές της Κύπρου και της Τουρκίας-.

¹¹ Στο γράφημα χρησιμοποιήθηκαν οι συντομογραφίες των εξεταζόμενων αγορών: Αλβανία (AL), Αυστρία (AT), Βέλγιο (BE), Βουλγαρία (BU), Κύπρος (CY), Τσεχία (CZ), Δανία (DK), Γαλλία (FR), Βόρεια Μακεδονία (NM), Γερμανία (DE), Ιταλία (IT), Ολλανδία (NL), Πολωνία (PL), Ρουμανία (RO), Ρωσία (RU), Σερβία (RS), Σουηδία (SE), Ελβετία (CH), Τουρκία (TR), Ην. Βασίλειο (UK), ΗΠΑ (USA), Φινλανδία (FI), Ουγγαρία (HU) και Ισπανία (ES).

Στις υπόλοιπες αγορές, η διείσδυση της Ελλάδας είναι: Ην. Βασίλειο 13,6%, Ρουμανία 12,5%, Δανία 12,2%, Ιταλία 12,1%, Γερμανία 11,9%, Πολωνία 10,3%, Σερβία 9,5%, Ολλανδία 9,1%, Ελβετία 6,9%, Τσεχία 6,8%, Βέλγιο 6,8%, ΗΠΑ 6,5%, Φινλανδία 6,1%, Σουηδία 5,7%, Ιρλανδία 5,5%, Αυστρία 5,2%, Γαλλία 4,9%, Ουγγαρία 4,3%, Ισπανία 1,8% και Ρωσία 0,9%.

4.5 Μερίδια διανυκτερεύσεων¹² σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα για τις 7 κύριες αγορές της Ελλάδας που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Γράφημα 14: Μερίδια διανυκτερεύσεων της Ελλάδας για τις 7 κύριες αγορές που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, 2016-2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Την περίοδο 2016-2020, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα από τις 7 κύριες αγορές μας κατέγραψε μείωση κατά -62,9% (από 39,4 εκατ. το 2016 σε 14,6 εκατ. το 2020), 67,1% το μερίδιο των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα των 7 αυτών αγορών στην Ελλάδα για το 2020. Παρά την μείωση των διανυκτερεύσεων, όλες οι εξεταζόμενες αγορές σημείωσαν αύξηση στα μερίδια τους, με εξαίρεση την Ιταλία και την Ρωσία. Η αύξηση των μεριδίων στις πέντε από τις επτά αγορές, δεν οφείλεται σε αύξηση διανυκτερεύσεων αλλά σε χαμηλότερο ρυθμό μείωσης σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς

της Νοτίου Ευρώπης. Επιμέρους, παρατηρούμε:

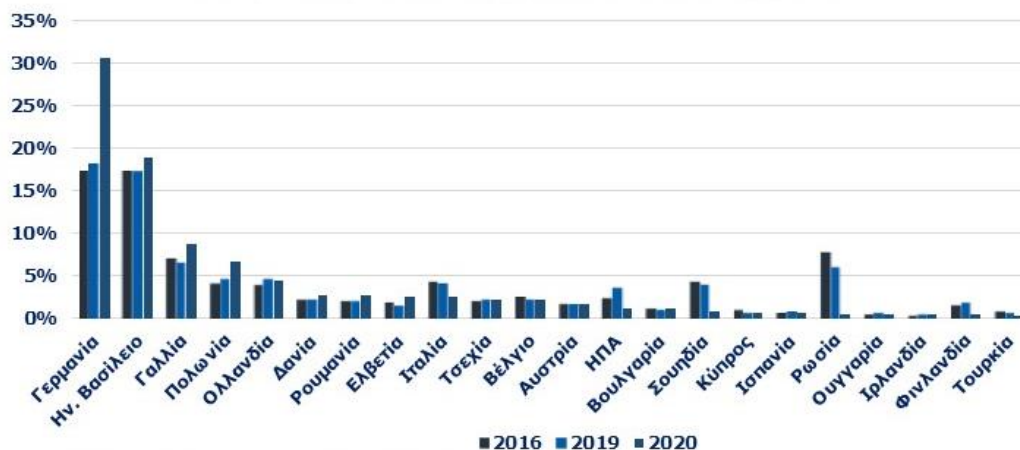
- Γερμανία: αύξηση την περίοδο 2016-2018 από 9,0% (11,4 εκατ.) το 2016 σε 13,3% (17,1 εκατ.) το 2018, μείωση το 2019 σε 13,2% (16,7 εκατ.) και αύξηση το 2020 σε 19,3% (6,7 εκατ.). Αξιοσημείωτο για την γερμανική αγορά είναι ότι την περίοδο 2016-2020, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα μειώθηκε κατά -41,1% όταν στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης η μείωση ήταν -75,6%,
- Ην. Βασίλειο: συνεχής αυξητική τάση την περίοδο 2016-2020, από 11,0% (11,4 εκατ.) το 2016 σε 20,0% (4,1 εκατ.) το 2020. Η μείωση των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2016-2020 από το Ην. Βασίλειο στην Ελλάδα ήταν χαμηλότερη (-63,6%) από την μείωση που καταγράφηκε στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-82,0%). Επίσης, ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι η Ελλάδα κατέχει το 2ο υψηλότερο μερίδιο στις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα από το Ην. Βασίλειο, πίσω μόνο από την Ισπανία,

¹² Στοιχεία διανυκτερεύσεων διαθέτουμε μόνο για τους προορισμούς: Κροατία, Κύπρος, Βόρεια Μακεδονία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία, Σερβία, Σλοβενία, Ισπανία και Τουρκία.

- Γαλλία: συνεχή αυξητική τάση την περίοδο 2016-2020, από 12,0% (4,6 εκατ.) το 2016 σε 17,7% (1,9 εκατ.) το 2020. Η μείωση των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2016-2020 από την Γαλλία στην Ελλάδα ήταν χαμηλότερη (-58,8%) από την μείωση που καταγράφηκε στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-73,7%),
- Ιταλία: αύξηση την περίοδο 2016-2018, από 17,3% (2,8 εκατ.) το 2016 σε 21,3% (3,6 εκατ.) το 2018 και μείωση την περίοδο 2018-2020 από 21,3% (3,6 εκατ.) το 2018 σε 15,9% (553 χιλ.) το 2020. Την περίοδο 2016-2020, η μείωση των διανυκτερεύσεων από την Ιταλία στην Ελλάδα ήταν υψηλότερη (-79,9%) από την μείωση που καταγράφηκε στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-77,7%),
- Ρωσία: συνεχή πτωτική τάση την περίοδο 2016-2020 από 23,6% (5,1 εκατ.) το 2016 σε 0,8% (117 χιλ.) το 2020. Οι διανυκτερεύσεις από την Ρωσία στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2020 σημείωσαν μείωση κατά -97,7% όταν στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης η μείωση ήταν -14,3%. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Τουρκία εμφανίζει παραδοσιακά τα μεγαλύτερα μερίδια από την αγορά της Ρωσίας σε σύγκριση με τους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης και ειδικά μετά το 2018 όπου το μερίδιό της είναι άνω του 50% (2018 57,3%, 2019 60,7% και 2020 87,9%!),
- ΗΠΑ: αύξηση την περίοδο 2016-2019 από 8,3% (1,6 εκατ.) το 2016 σε 11,4% (3,2 εκατ.) το 2019 και μείωση το 2020 σε 8,6% (262 χιλ.). Την περίοδο 2016-2020, η μείωση των διανυκτερεύσεων από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα ήταν οριακά χαμηλότερη (-83,5%) από την μείωση που καταγράφηκε στους υπόλοιπους προορισμούς της Νοτίου Ευρώπης (-84,2%),
- Ολλανδία: αύξηση την περίοδο 2016-2018, από 12,0% (2,6 εκατ.) το 2016 σε 18,3% (4,3 εκατ.) το 2018, μείωση το 2019 σε 18,2% (4,2 εκατ.) και αύξηση το 2020 σε 18,9% (976 χιλ.). Η μείωση των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2016-2020 από την Ολλανδία στην Ελλάδα ήταν χαμηλότερη (-62,8%) από την μείωση που κατέγραψαν οι υπόλοιποι προορισμοί της Νοτίου Ευρώπης (-78,2%).

4.6 Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Γράφημα 15: Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Η μεγαλύτερη εξάρτηση της Ελλάδας εντοπίζεται και για τα τρία έτη στις αγορές της Γερμανίας και του Ην. Βασιλείου, αντιπροσωπεύοντας για το 2016 και το 2019 περίπου το 1/3 των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Ελλάδα ενώ για το 2020 το μερίδιο ανέρχεται περίπου στο 1/2. Επιμέρους, ανά αγορά:

- Γερμανία (17,2% το 2016, 18,1% το 2019 και 30,7% το 2020, -41,1% από 11,4 εκατ. το 2016 σε 6,7 εκατ. το 2020),
- Ην. Βασίλειο (17,2% το 2016, 17,2% το 2019 και 19,0% το 2020, -63,6% από 11,4 εκατ. το 2016 σε 4,1 εκατ. το 2020),
- Γαλλία (7,0% το 2016, 6,5% το 2019 και 8,7% το 2020,

-58,8% από 4,6 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2020),

- Πολωνία (4,1% το 2016, 4,6% το 2019 και 6,6% το 2020, -46,7% από 2,7 εκατ. το 2016 σε 1,5 εκατ. το 2020),
- Ολλανδία (4,0% το 2016, 4,6% το 2019 και 4,5% το 2020, -62,8% από 2,6 εκατ. το 2016 σε 976 χιλ. το 2020),
- Δανία (2,2% το 2016, 2,2% το 2019 και 2,8% το 2020, -58,3% από 1,4 εκατ. το 2016 σε 602 χιλ. το 2020),
- Ρουμανία (2,0% το 2016, 2,0% το 2019 και 2,7% το 2020, -53,9% από 1,3 εκατ. το 2016 σε 599 χιλ. το 2020),
- Ελβετία (1,8% το 2016, 1,4% το 2019 και 2,6% το 2020, -51,2% από 1,2 εκατ. το 2016 σε 565 χιλ. το 2020),
- Ιταλία (4,2% το 2016, 4,0% το 2019 και 2,5% το 2020, -79,9% από 2,8 εκατ. το 2016 σε 553 χιλ. το 2020),
- Τσεχία (2,0% το 2016, 2,2% το 2019 και 2,2% το 2020, -62,1% από 1,3 εκατ. το 2016 σε 490 χιλ. το 2020),
- Βέλγιο (2,6% το 2016, 2,2% το 2019 και 2,2% το 2020, -71,2% από 1,7 εκατ. το 2016 σε 485 χιλ. το 2020),
- Αυστρία (1,7% το 2016, 1,7% το 2019 και 1,6% το 2020, -69,4% από 1,1 εκατ. το 2016 σε 345 χιλ. το 2020),
- ΗΠΑ (2,4% το 2016, 3,5% το 2019 και 1,2% το 2020, -83,5% από 1,6 εκατ. το 2016 σε 262 χιλ. το 2020),
- Βουλγαρία (1,1% το 2016, 1,0% το 2019 και 1,1% το 2020, -68,1% από 751 χιλ. το 2016 σε 239 χιλ. το 2020),
- Σουηδία (4,3% το 2016, 3,8% το 2019 και 0,9% το 2020, -93,4% από 2,9 εκατ. το 2016 σε 190 χιλ. το 2020),

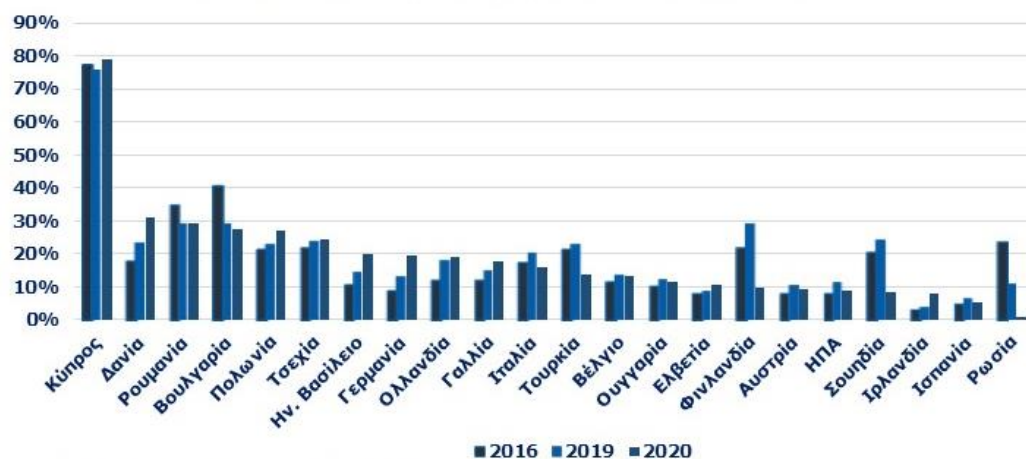
- Κύπρος (1,0% το 2016, 0,7% το 2019 και 0,7% το 2020, -77,1% από 634 χιλ. το 2016 σε 145 χιλ. το 2020),
- Ισπανία (0,6% το 2016, 0,7% το 2019 και 0,6% το 2020, -68,3% από 423 χιλ. το 2016 σε 134 χιλ. το 2020),
- Ρωσία (7,8% το 2016, 6,0% το 2019 και 0,5% το 2020, -97,7% από 5,1 εκατ. το 2016 σε 117 χιλ. το 2020),
- Ουγγαρία (0,5% το 2016, 0,6% το 2019 και 0,5% το 2020, -67,1% από 312 χιλ. το 2016 σε 103 χιλ. το 2020),
- Ιρλανδία (0,3% το 2016, 0,4% το 2019 και 0,5% το 2020, -50,8% από 201 χιλ. το 2016 σε 99 χιλ. το 2020),
- Φινλανδία (1,6% το 2016, 1,8% το 2019 και 0,4% το 2020, -91,8% από 1,0 εκατ. το 2016 σε 86 χιλ. το 2020) και
- Τουρκία (0,8% το 2016, 0,6% το 2019 και 0,3% το 2020, -87,8% από 504 χιλ. το 2016 σε 61 χιλ. το 2020).

Συμπερασματικά, την μεγαλύτερη μείωση μεριδίου την περίοδο 2016-2020 σε όρους διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα κατέγραψαν οι αγορές της Ρωσίας (-7,2%) και της Σουηδίας (-3,5%) ενώ την υψηλότερη αύξηση οι αγορές της Γερμανίας (13,5%), της Πολωνίας (2,5%), του Ην. Βασιλείου (1,7%) και της Γαλλίας (1,7%).

4.7 Διείσδυση¹³ της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Γράφημα 16: Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2016, 2019 και 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Τη περίοδο 2016-2019 η Ελλάδα εμφανίζει αύξηση της διείσδυσης της σε όλες τις αγορές, με εξαίρεση την Κύπρο, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και τη Ρωσία.

Την περίοδο 2019-2020 η εικόνα είναι μικτή με την Ελλάδα να σημειώνει αύξηση διείσδυσης στις αγορές της Κύπρου, της Δανίας, της Πολωνίας, της Τσεχίας, του Ην. Βασιλείου, της Γερμανίας, της Ολλανδίας, της Γαλλίας, της Ελβετίας και της Ιρλανδίας ενώ στις υπόλοιπες μείωση.

Συγκεντρωτικά για την περίοδο 2016-2020, η Ελλάδα εμφάνισε αύξηση της διείσδυσής της σε όλες τις αγορές, με εξαίρεση τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, την Ιταλία, την Τουρκία, τη Φινλανδία, τη Σουηδία και τη Ρωσία.

Η μεγαλύτερη διείσδυση της Ελλάδας σημειώνεται στις αγορές της Κύπρου (77,0% το 2016, 75,8% το 2019 και 78,9% το 2020), της Δανίας (18,1% το 2016, 23,6% το 2019 και 30,8% το 2020) και της Ρουμανίας (34,6% το 2016, 29,4% το 2019 και 29,0% το 2020).

Ακολουθούν οι αγορές:

- της Βουλγαρίας (40,6% το 2016, 29,4% το 2019 και 27,2% το 2020),
- της Πολωνίας (21,4% το 2016, 22,9% το 2019 και 27,0% το 2020),
- της Τσεχίας (22,1% το 2016, 24,0% το 2019 και 24,4% το 2020),
- του Ην. Βασιλείου (11,0% το 2016, 14,5% το 2019 και 20,0% το 2020),
- της Γερμανίας (9,0% το 2016, 13,2% το 2019 και 19,3% το 2020),
- της Ολλανδίας (12,0% το 2016, 18,2% το 2019 και 18,9% το 2020),

¹³ Το ποσοστό της διείσδυσης της Ελλάδας υπολογίζεται με βάση το σύνολο των διανυκτερεύσεων για τους προορισμούς της Κροατίας, της Κύπρου, της Ελλάδας, της Βόρειας Μακεδονίας, της Πορτογαλίας, της Σερβίας, της Σλοβενίας, της Ισπανίας, της Τουρκίας και της Ιταλίας. Για την αγορά της Ιταλίας δεν διαθέτουμε στοιχεία διανυκτερεύσεων από την Ρουμανία.

- της Γαλλίας (12,0% το 2016, 14,9% το 2019 και 17,7% το 2020),
- της Ιταλίας (17,3% το 2016, 20,4% το 2019 και 15,9% το 2020),
- της Τουρκίας (21,3% το 2016, 22,9% το 2019 και 13,7% το 2020),
- του Βελγίου (11,7% το 2016, 13,7% το 2019 και 13,3% το 2020),
- της Ουγγαρίας (10,2% το 2016, 12,2% το 2019 και 11,4% το 2020),
- της Ελβετίας (7,9% το 2016, 9,0% το 2019 και 10,7% το 2020),
- της Φινλανδίας (21,8% το 2016, 29,0% το 2019 και 9,7% το 2020),
- της Αυστρίας (8,2% το 2016, 10,6% το 2019 και 9,3% το 2020),
- των ΗΠΑ (8,3% το 2016, 11,4% το 2019 και 8,6% το 2020),
- της Σουηδίας (20,8% το 2016, 24,3% το 2019 και 8,4% το 2020),
- της Ιρλανδίας (3,1% το 2016, 3,9% το 2019 και 7,8% το 2020),
- της Ισπανίας (4,9% το 2016, 6,5% το 2019 και 5,4% το 2020) και
- της Ρωσίας (23,6% το 2016, 10,8% το 2019 και 0,8% το 2020).

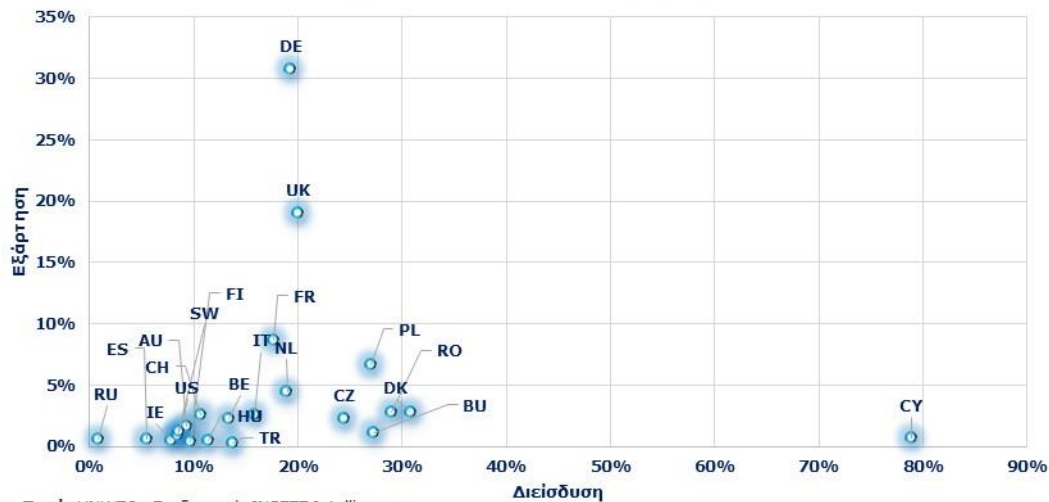
Συμπερασματικά, την περίοδο 2016-2020, η υψηλότερη αύξηση διείσδυσης καταγράφεται στις αγορές της Δανίας (+12,8%), της Γερμανίας (+10,3%) και του Ην. Βασιλείου (+9,0%) ενώ οι υψηλότερες μειώσεις στις αγορές της Ρωσίας (-22,8%), της Βουλγαρίας (-13,3%), της Σουηδίας (-12,4%) και της Φινλανδίας (-12,1%).

4.8 Διείσδυση και Εξάρτηση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα, 2020

Η «**Διείσδυση**» ισούται με το % των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά και συναφή καταλύματα μιας αγοράς στην Ελλάδα ως προς το σύνολο των διανυκτερεύσεων σε προορισμούς στην Νότια Ευρώπη. Αποτυπώνει το μερίδιο της Ελλάδας στο σύνολο των διανυκτερεύσεων σε προορισμούς της Νότιας Ευρώπης της συγκεκριμένης αγοράς.

Η «**Εξάρτηση**» ισούται με το % των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα μιας αγοράς στην Ελλάδα. Δείχνει το βαθμό εξάρτησης του Ελληνικού τουρισμού ως προς τις διανυκτερεύσεις από την κάθε αγορά.

Γράφημα 17¹⁴: Εξάρτηση και Διείσδυση της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις ανά αγορά, 2020

Πηγή: UNWTO - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τα στοιχεία υπόκεινται σε αλλαγή

Αρκετά μεγάλη **εξάρτηση** της Ελλάδας ως προς τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα, εμφανίζεται το 2020 από τις αγορές της Γερμανίας 30,7% και του Ην. Βασιλείου 19,7%. Δηλαδή οι δύο αυτές αγορές αντιπροσώπευαν για το 2020 σχεδόν το 50% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία και συναφή καταλύματα στην Ελλάδα, το υψηλότερο μερίδιο από το 2012.

Στις υπόλοιπες αγορές η εξάρτηση της Ελλάδας από την αγορά της Γαλλίας ήταν 8,7%, της Πολωνίας 6,6% και της Ολλανδίας 4,5%. Οι υπόλοιπες αγορές εμφάνισαν εξάρτηση χαμηλότερη από 3,0%.

Η Ελλάδα εμφανίζει διείσδυση άνω του 10,0% στις

διανυκτερεύσεις σε όλες τις εξεταζόμενες αγορές που επέλεξαν προορισμούς στην Νότια Ευρώπη, με εξαίρεση τις αγορές της Ρωσίας 0,8%, της Ισπανίας 5,4%, της Ιρλανδίας 7,8%, της Σουηδίας 8,4%, των ΗΠΑ 8,6%, της Αυστρίας 9,3% και της Φινλανδίας 9,7%.

¹⁴ Στο γράφημα χρησιμοποιήθηκαν οι συντομογραφίες των εξεταζόμενων αγορών: Αυστρία (AT), Βέλγιο (BE), Βουλγαρία (BU), Κύπρος (CY), Τσεχία (CZ), Δανία (DK), Γαλλία (FR), Φινλανδία (FI), Γερμανία (DE), Ιταλία (IT), Ιρλανδία (IE), Ολλανδία (NL), Νορβηγία (NO), Ουγγαρία (HU), Πολωνία (PL), Ρουμανία (RO), Ρωσία (RU), Σουηδία (SE), Ελβετία (CH), Τουρκία (TR), Ην. Βασίλειο (UK), ΗΠΑ (USA), Ισπανία (ES) και Σλοβακία (SK).

Συγκριμένα, η μεγαλύτερη διείσδυση της Ελλάδας για το 2020 καταγράφεται στις αγορές της Κύπρου 78,9%, της Δανίας 30,8%, της Ρουμανίας 29,0%, της Βουλγαρίας 27,2% και της Πολωνίας 27,0%. Στις υπόλοιπες αγορές, η διείσδυση της Ελλάδας είναι: Τσεχία 24,4%, Ην. Βασίλειο 20,0%, Γερμανία 19,3%, Ολλανδία 18,9%, Γαλλία 17,7%, Ιταλία 15,9%, Τουρκία 13,7%, Βέλγιο 13,3%, Ουγγαρία 11,4%, και Ελβετία 10,7%.

5. Πηγές

- [UNWTO 2016–2020](#)
- [Η συμβολή του τουρισμού στην ελληνική οικονομία το 2020](#)
- [Η Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη των εισερχόμενων τουριστών στην Ελλάδα, 2011-2020](#)
- [Προφίλ εισερχόμενου τουρισμού για διακοπές στην Ελλάδα 2016-2017](#)
- [Προφίλ εισερχόμενου τουρισμού για διακοπές στην Ελλάδα 2015-2016](#)
- [Η Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη των εισερχόμενων τουριστών στην Ελλάδα και την Ισπανία το 2019 και το 2020](#)

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
 «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
 ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
 με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
 συγχρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
 ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
 ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης